

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

SAUSIS 1965
Nr. 1 • (17)

BIULETENIS

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Organas.

Leidžia: Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija.

Redaguoja: Vyr. Redaktorius Dr. S. Biežis.

Atsakomingasis Redaktorius Dr. S. Budrys.

9236 So. Longwood Drive,
Chicago, Illinois 60620.Redakcinė Kolegija: Dr. K. Balukas, Dr. M. Budrienė,
Dr. V. Kaupas, Dr. R. Povilaitis, Dr. V. Tauras ir I.
Makštutienė.Redakcijos Bendradarbiai: Dr. Z. Brinkis, Dr. F.
Kaunas, Dr. Algis Matulionis, Dr. V. Ramanauskas,
Dr. A. Starkus, Dr. A. Tauras ir Dr. S. Pacevičienė
Administratorius: Dr. A. Garūnas,

2737 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Prenumeratos kaina: \$4.00.

Spausdina M. Morkūno spaustuvė.

Straipsniai su autorių pavarde ar slapyvarde nebūti-
nai išreiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, for-
mos ir stiliaus atžvilgiu.

LITHUANIAN MEDICAL BULLETIN

Dr. S. Biežis — Editor-in-Chief.

Dr. S. Budrys — Managing Editor.

9236 So. Longwood Drive, Chicago, Illinois 60620

Subscription \$4.00 per year.

TURINYS

<i>Daugiau Bešliškumo</i> Dr. K. Gudaitis	4
<i>Vincas Tercijonas</i> Dr. B. Matulionis	5
<i>Medicina ir Sveikatos Reikalai</i> <i>Nepriklausomoje Lietuvoje</i> Dr. V. Tercijonas	6
<i>Skoliozo gydymas</i> Dr. Z. Rudaitis	15
<i>Physalia Physalis</i> Dr. M. Budrienė	17
<i>Tarptautinis Fiziatrių Kongresas</i> Dr. K. Paprockaitė - Šimaitienė	18
<i>Kas naujo chirurgijoje</i> Dr. Z. Brinkis	21
<i>Svarbiuoju uždaviniu</i> Dr. S. Biežis	23
<i>Veikla</i>	24
<i>Gydytojų kolektyvinės veiklos reikalu</i> Dr. V. Tauras	28
<i>Dantų Gydytojų Skyrius</i> veda Dr. R. Povilaitis	29
<i>Moterų kampelis</i> veda I. Makštutienė	30
<i>Kronika</i>	33
<i>Susirinkimai - Konvencijos</i>	36
<i>VIRSELIS — Dr. Vincas Tercijonas</i>	

Biuletėnis išeina 4 kartus į metus. Prenumeratos
kaina 4 doleriai, mokama kartu su nario mokesčiu
skyrių iždininkui.

Kolegos nepriklausą draugijoms prašomi siųsti pre-
numeratos mokesį Lietuvių Gydytojų Biuletėnio Ad-
ministratoriui

DR. A. GARŪNAS,

2737 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629

NAUJUS METUS PRADEDANT

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga bando apjungti lietuvius gydytojus, nežiūrint kur, kada baigė mokslus, kokia specialybę turi, kur gyvena ir dirba.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga atsirado prieš 50 metų, sudarydama pagrindą dabartinei Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungai. Tiek kūrėjai, tiek vėliau atvykę ir įsijungę į darbą gydytojai turėjo ir turi vieną tikslą — tęsti lietuviškas tradicijas bei išlaikyti savo tautinį charakterį ir tobulėti profesiniame darbe.

1960 metais Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos pritarimu buvo pradėtas leisti Lietuvių Gydytojų Biuletenis. Nors mažas savo formatu Biuletenis pajėgė išpildinti Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungoje, kaip jos ofizozas ir jos darbų veidrodis.

1964 metais Lietuvių Gydytojų Biuletenis išėjo žymiai didesnis savo formatu ir turiniu. Šiam darbui reikalinga ir žymiai didesnis redakcinis kolektyvas, daugiau žurnalo bendradarbių, reporterių, fotografų ir t. t.

Laimingų sutapimų 1964 metais laisvame pasaulyje medicinos mokslus baigė 25 nauji, jauni lietuviai gydytojai, kurie išaugę svetimoje aplinkoje išgijo ir naujų papročių bei naujų idėjų.

Lietuvių Gydytojų Biuletenio Redakcija sveikina jaunuosius kolegas ir laukia jų įsijungiant į Sąjungą ir Biuletenio skaitytojų eiles, o dar labiau į redakcijos kolegiją ir bendradarbius. Redakcija tikisi, kad naujieji gydytojai, išėję iš Studentų Medikų Sąjungos, neiškris iš lietuviškosios visuomenės, o jungsis į Gydytojų Sąjungą ir savo patyrimu bei jaunu entuziazmu pagyvins ir sustiprins veikimą.

Šie du elementai tęstinumas ir pažangumas bei naujų idėjų pritaikymas yra reikalingi, kad organizacija didėtų, judėtų, būtų gyva ir išsilaikytų. Tad laukiame naujų kolegų su jaunomis ir naujomis idėjomis, jungiantis į mūsų eiles.

Pradėdami naujus metus, sveikiname ir dėkojame visiems bendradarbiams, nuoširdžiai prisidėjusiems savo darbu Lietuvių Gydytojų Biuleteni leidžiant ir tikimės, kad ir toliau mūsų žurnalas tobulės ir didės.

S. B-ys

redakcijos stalčiuje

Mieli Kolegos:

Kad ir 1965 metais Lietuvos Gydytojų Biuletenis išeitų laiku ir būtų įdomus, Redakcijai reikalinga pagelba iš visų žurnalo skaitytojų.

Redakcinis kolektyvas neįstengia žurnalo prirašyti bei jo užpildyti; tam tikslui yra talkinami bendradarbiai. Visi skyriai buvo prašyti paskirti bent po vieną narį, kuris palaikytų ryšį su Biuleteniu. Kai kurie atstovai savo pareigą atliko laiku ir siuntė žinias apie skyriaus veiklą, nuotraukas bei mokslinius straipsnius, tačiau didelė kolegų dalis, į kuriuos buvo kreiptasi, nesiteikė atsakyti. Kolegos, atsakykite į laiškus — taip ar ne, bet atsakykite!

Tiek redakcijos kolektyvas, tiek jūs, mieli skaitytojai, visi dirbame tą patį profesinį darbą, vienodai esame užimti, vienodai turime ir atliekamo laiko. Tikimės, kad naujaisiais 1965 metais visi nutarsime būti punktualūs, pareigingi ir kartu dirbsime tai organizacijai, kuriai priklausome ir kurios išlaikymu visi rūpinamės.

Dr. Stasys Budrys
Atsakomąsias Redaktorius

Daugiau Bešališkumo

Objektyvi kritika yra pageidaujama bei naudinga. Nieko nepasakanti, tiesai prieštaraujanti, klaidingai dalyką perfrazuojanti kritika yra bevėrtė, net kenksminga pačiam kritikui. L. G. Biuletinio Nr. 3 (liepos 1964 m.) 24-25 psl. yra dr. K. Ambrozaičio rašinys: "ALGS jubiliejinį suvažiavimą vertinant". Kaip pretenzingai dr. A. kitiems suvažiavimo dalyviams, prelegentams bei įvykiams įvertinimo laipsnius pastatinėja ir kaip savo grožinę nuovoką demonstruoja, — dėl vietos stokos neliesiu, tik apsistosiu ties dviem jo rašinio vietom, kur esu asmeniškai liečiamas.

1) Jis teigia: "Buvo suplanuota originali ir aukšto lygio programa. Deja, angažuoti asmenys arba neatsakė, arba atsakė pavėluotai, kad negali atvykti. Teko paskutiniu laiku ant greitujų persiorganizuoti ir pasitenkinti tuo, kas paskutinį momentą pakviestas sutiko skaityti." Buvęs vienas iš prelegentų pareiškiu, kad jau

1962 m. balandžio mėn. (ALG suvažiavimas įvyko 1963 m. rugpjūčio 31d.). Dr. V. Tauras laišku pakvietė, kad ruoščiau tiksliai nustatytą temą, kurios santrauka buvo mano patiekta 25 minučių pranešimas. Tad netiesa, kad ir šis prelegentas buvęs "paskutinį momentą pakviestas".

2) Teigia: "Viena paskaita turėjo mus surišti su Lietuva. Tam buvo pakviestas dr. K. Gudaitis. Jo gana ilga paskaita, tačiau, uždavinio neatliko. Dr. Gudaičio išdėstyti istorijos faktai seniesiems buvo neįdomūs, o jaunesiems nesuprantami". Nedalyvavęs suvažiavime iš kritiko teigimo tikrai negali suprasti, apie ką paskaitininkas kalbėjo. Dr. A., matyti, išdūlėjo, kad dr. Gudaitis pagal ALGS pirmininko užsakymą skaitė apie nepriklausomos Lietuvos medicinos raidą ir pažangą bei Amerikos lietuvių gydytojų bendradarbiavimą Lietuvos medicinoje. Nežinau prie katrių prisiskaito kritikas, bet jo teigimas rodo jį kalbantį už visus — senus ir jaunus, ir kad seniems Lietuvos medicinos prisiminti neįdomu, o jauniems nesuprantama. Ir senųjų diskusijos po paskaitos, papildymai ir pageidavimas skaitytą medžiagą išspausdinti sugriauna dr. A. teigimą. Tą patį pranešimą, skaitytą lietuvių studentų medikų ir odontologų susirinkime (žiūrėk: LGB-nį Nr. 1, sausio 1964 m., 27 psl.) lietuviai studentai gyvai suprato ir pageidavo daugiau panašių pranešimų apie nepriklausomos Lietuvos buitį ir pažangą. Šis faktas rodo, kad kritiko sapaliota. Apie nepriklausomos Lietuvos medicinos pažangą kalbėti ir rašyti ir spausdinti yra didžiai svarbu, nes dabartinis Lietuvos pavergėjas nesidrovi nepriklausomos Lietuvos nuopelnus savintis.

Lauksime, kad sekančiame ALGS suvažiavime dr. A. pademonstruos, kaip jis įdomiai bei suprantamai dalyvius suriš su Lietuva.

Dr. K. Gudaitis

Kitame numeryje bus spausdinami šie straipsniai:

Prof. Dr. J. Meškauskas — "Gydytojai už savo profesijos ribų".

Dr. Z. Brinkio — "Senovės gydymo menas".

Dr. J. Aglinskienės — "Hipoglikemija".

DR. VINCAS TERCIJONAS

Njūjorke 1964.IX.12 nuo piktybinio naviko ligos, sulaukęs 74 metų amžiaus, mirė gyd. Vincas Tercijonas. Palaidotas 1964.IX.16 kapinėse prie Monroe, Conn. Ten paskutiniaisiais metais velionis gyveno pas savo kūkrą Aldoną Rygelienę.

Dr. V. Tercijonas gimė 1890-VIII.7 Amališkių kaime, Padovinio valsčiuje, Marijampolės apskr. Baigęs Marijampolės gimnaziją 1909 m., mokėsi Varšuvos ir Maskvos universitetuose ir 1916 m. medicinos mokslą baigė Maskvoje. Buvo mobilizuotas į rusų armiją, kurioje ėjo karo gydytojo pareigas iki 1918 m. pradžios. Po to dirbo Poltavos gubernijos savivaldybėje, kol 1921 m. galėjo sugrįžti į Lietuvą. Čia, atlikęs pustučių metų tarnybą Lietuvos kariuomenėje, visą laiką dirbo kaip vaikų ligų gydytojas: 17½ metų valstybinėje vaikų ligoninėje, po to — Vytauto Didžiojo Universiteto vaikų klinikoje, o galop — vaikų konsultacijoje tos įstaigos vedėju, kol 1944 m. rugpiūčio mėnesį pasitraukė į Vakarus, kai rusų raudonoji armija pradėjo okupuoti Lietuvą.

Greta nuolatinio darbo ligoninėje ir Universiteto vaikų klinikoje, dr. V. Tercijonas visą laiką aktingai reiškėsi visuomeniniame kultūriniame darbe bei įvairiose sveikatos organizacijose. Nuo 1924 iki 1940 m., iki rusų bolševikų okupacijos, kasmet buvo renkamas į Kauno Medicinos Draugijos Valdybą, o vėliau ir į Lietuvos Vaikų Gydytojų D-jos Valdybą. Aktingai reiškėsi visuomeninėse sveikatos organizacijose. Paminėtinas jo veikimas Kūdikių Gelbėjimo, Pieno Lašo, Lietuvos Motinos ir Vaiko, Koyos su džiova, Lietuvos aboliucionstų, Lietuvos Blaivinimo ir dar kitose organizacijose. Parašė ir paskelbė Medicinos žurnale ir vokiečių mediciniškuose žurnaluose apie 20 mokslinių straipsnių. Sveikatos Klausimais visą laiką rašė ir į įvairius lietuvių laikraščius ar kalendorius; iš jų paminėtini: Motina ir Vaikas, Sveikata, Darbas, Šeima, Liaudies Sveikata, Lietuvos Ūkininkas, Tėvynė (Amerikoje) ir kt. Buvo dažnas sveikatos klausimais paskaitininkas Lietuvos radiofone, nuolatinis paskaitininkas vaikų darželių bei vaikų lopšelių vedėjoms kursuose, ilgametis lektorius Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Gailėstingųjų Seserų Mokykloje ir tt. Be daugelio mokslinių ir populiarių straipsnių sveikatos klausimais, dr. V. Tercijonas parašė

daug ir stambesnių darbų, išleisdamas juos knygomis, pvz.: Motinos ir vaiko higiena (1939), Vaiko higiena ir vasaros viduriavimai (1941), Vaiko sveikatos globojimas ir kt.

Į JAV dr. V. Tercijonas atvyko 1949 m., apsigyveno Njūjorko valstybėje ir visą laiką dirbo vaikų ligoninėje iki 1963 metų. Gyvendamas prie Njūjorko, dr. V. Tercijonas įsijungė į organizacinę darbą, steigiant Njūjorko lietuvių gydytojų draugiją, o kiek vėliau — organizuojant ir visos Amerikos lietuvių gydytojų sąjungą; dalyvaudavo tos sąjungos mėtiniuose suvažiavimuose, patiekdamas pranešimus aktualiais mediciniškais ar visuomeniškais klausimais.

Dr. V. Tercijonas nebuvo tik siauras, vien savo profesijos kiaute užsidaręs profesionalas. Išėjęs iš lietuviškos šiaudinės pastogės, ūkininko sūnus, jisai, kaip ir kiti jo pirmtakūnai gydytojai patrijotai ir kovotojai už savo tautos teises, — prisiminkime Kudirką, Basanavičių, Grinių, Staugaitį, — buvo ne tik gydytojas, bet ir kovotojas už Lietuvos laisvę. Nė vienas gydytojas visuomenininkas nėra turtų sukrovęs. Toks buvo ir dr. V. Tercijonas. Kai Lietuva 1940 m. neteko laisvės, ir prasidėjo sunkus okupacijos laikas, V. Tercijonas, pats nebūdamas gerai pasiturįs žmogus, patylomis, kartais net šeimai nežinant, stambesnėmis aukomis rėmė laisvės kovotojus iš lietuvių pogrindžio. Arba štai Amerikoje, neturėdamas stambesnių pajamų, nes gyveno tik iš algos ir turėjo savo šeimą rūpintis, o paaukojo Amerikos Lietuvių Bendruomenei 1000 dol. Iš tos sumos 500 dol. skyrė lietuvių vaikų darželiui ir kitus 500 dol. išleisti knygai, kaip lietuvių mūsų šeimose išsaugoti ir ugdyti. Kiek vėliau dr. V. Tercijonas vėl paaukojo lietuviškam neikalui 1000 dol., ši kartą — Lietuvos Fondui.

Netekę dr. Vinco Tercijono, netekome taurios asmenybės, kilnaus patrijoto, šviesaus gydytojo ir visuomenininko. Gyvendamas jis visados buvo tylus, kuklus, giliai tolerantingas; niekad nesistengė priekyje kitų atsistoti ar savo asmenį iškelti. Jo žodžius ar pasisakymus lietuviškais reikalais palydėdavo jo tylus, bet brandus darbas. Tai buvo šviesus pavyzdys lietuvių patrijoto, visuomenininko, kovotojo už savo tautos ateitį.

Dr. B. Matulionis

Medicina ir sveikatos reikalai

Nepriklausomoj Lietuvoj

Dr. V. Tercijonas

Berl. 17 d. 64

Dr. S. Budriui,
L. G. Biuletensio Redaktorui

Gerbiamas Redaktorau,

Sivūciū L. G. Biuleteniui straipsnis "Medicinos laimėjimai ir sveikatos reikalai Lietuvos nepriklausomybės laikais", kurį prašau atpausdinti, o jei galima išleisti atskira brošiūra, kuri man būtų vieton atpaudę už ką galėčiau atlyginti, ir tuomet nereiktų dėl Biuletens, nes jo premumeratoriai gautų brošiūrą. Šitas straipsnis sudarė pagrindą, mano pranešimui Pirmam amerikoniui lektoriui gydytojų susirinkime Chicago 1957 m.; jo to ji papildėčiau statistiniais duomenimis ir daviau L. Enc. XV tomui, kurio išleidimas ^{gailai} iki šiol vilkinamas. L. G. Biuletens dabar didesnio

formato ir turi daugiau vietos, tai mano ^{straipsnis} gal būtų įdėtas kelias numeruos, jei neleistūt atskira brošiūra. Su statistikos priedais straipsnis sudaro 29 puslapius. Jeigu straipsnio antraštė per ilga - galima sutrumpinti: "Medicina ir sveikatos reikalai nepriklausomoj Lietuvoj"

Jei straipsnis netiktus praigyčia grašinti, statistinės lentelės rinkty dėl pabaigų straipsniai su geriausia linėjimais, V. Tercijonas

Lietuvių tautinis atgimimas, kuris prasidėjo nuo "Aušros" laikų, žymiai atsiliespė medicinos srity nepriklausomybės metais, kada atsirado daugiau lietuvių gydytojų, gydymo įstaigų ir organizacijų. Kai buvo leista lietuvių spauda ir po 1905-6 metų revoliucijos nusilpnėjo rusų caro valdžios spaudimas pavergtom tautom, gydytojų vietą visuomenės darbe pradėjo užimti ir kitų profesijų žmonės, o gydytojai ėmė tenkintis daugiau savo profesine veikla, nors gydytojų vaidmuo ir kituose visuomenės darbuose pasiliko žymus. 1918 m. atsteigta Lietuvos valstybė gavo iš rusų valdžios silpną paveldėjimą sveikatos reikaluose. Pradėjus nepriklausomą gyvenimą teko daug ką iš naujo kurti, trūko gydytojų ir ligoninių, krašte siautė epidemijos.

Natūralaus gyventojų judėjimo skaičiai Lietuvoj (žiūr. lent. Nr. 1) nuo 1915 iki 1942 m. rodo, kad Pirmo pasaulinio karo metu gimimų buvo mažiau kaip mirimų 1915, 1917, 1918 ir 1919 m. ir tauta ėjo išmirimo keliu. Dėl masinio gyventojų pasitraukimo į Rusiją sumažėjo. Dešimtmečio vidurkis 1929-1938 rodo gimimų "ispankos", šiltinės, dizenterijos ir kitos, maito ir medicinos pagalbos stoka labai padidino gyventojų mirtingumą. Nuo 1920 m. pradėjo daugėti gimimai, o nuo 1921 m. sumažėjo mirimai ir gyventojų prieauglis kasmet nuo 1923 m. siekė tarp 25,000 iki 30,000. Vaikų iki 1 mt. amžiaus mirtingumas taipogi palaipsniui mažėjo. ešimtmečio vidurkis 1929-1938 rodo gimimų 61,171, arba 25,1%, mirimų 35,296, vaikų iki 1 m. mirė 8,695, o natūralus prieauglis

25,875. 1931 m. kūdikių daugiausia gimė SSSR: 1000 gyv. 42,7%, mažiausia Švedijoje 14,8%, o Lietuvoje 26,6%. Kūdikių mirtingumas mažiausias Norvegijoje — 46%, šiuo atžvilgiu už Lietuvą žemiau stovi tik Bulgarija, Vengrija ir Rumunija — 17,6% su augščiausiu kūdikių mirtingumu.

Lentelė Nr. 1

NATURALUS GYVENTOJŲ JUDEJIMAS
LIETUVOJE

Metai	Gimė	1000 gyv.		*	**
		gimė %	Mirė mirė %		
1915	38722		43596	4874	
1920	47642	22,7	44487	21,2	3155 1,5
1925	63743	28,9	37179	16,9	26564 12,0
1930	64164	27,4	37151	15,9	27013 11,5
1935	57970	23,4	34595	14,0	23375 9,4
1938	57951	22,7	32256	12,6	25695 10,1
1940	67619		38281		29338
1942	69699		33353		36346

* Naturalus priauglis

** 1000 gyv. priaugo %

Susirgimai limpamom ligom taip atrodo: susirgimų raupais nuo 1919 m. nebuvo; seniau būdavo didelės epidemijos šios sunkios ir pavojingos ligos. Dėmėtos šiltinės 1920 m. buvo 5,300 atsitikimų, o 1925 m. tik 220 ir nuo tų metų laikėsi apie 300 susirgimų per metus. Vidurių šiltinės kasmet buvo apie 1,000 susirgimų. Dizinterijos atsitikimai mažėjo; 1920 m. buvo 4,435, o 1933 tik 92. Skarlatina, difteritas ir tyamai nerodė didelio palinkimo mažėti. Susirgimų tuberkuloze (džiova) ir trachoma nebuvo patikimos statistikos.

Gyventojų sveikatingumo atžvilgiu nepriklausoma Lietuva stovėjo už kai kurias Europos valstybes aukščiau, už kitas žemiau. Yra 1931 m. statistinės žinios apie 24 Europos valstybes. Mirimų tais metais mažiausia buvo Olandijoje (9,6%, Lietuvoje — 15,7%, daugiausia mirimų buvo Rumunijoje — 20,8%; 8 valstybės turėjo didesnę mirtingumą negu Lietuva, tame skaičiuje Estija, Prancūzija, SSSR; 6 valstybės tame skaičiuje: Austrija, Latvija, Bieloruisija, Italija, Lenkija, Čekoslovakija turėjo beveik tokį pat mirtingumą kaip Lietuva.

Gydytojų skaičiaus augimas nepriklausomajai Lietuvoje vyko kasmet palaipsniui, nors kiek lėtu tempu ypač pirmą dešimtmetį. Naujus gydytojus išleisdavo Kauno universiteto medicinos fakultetas, dalis buvo baigusiu mokslus užsienio universitetuose. Kaip rodo gydytojų statistika pagal tautybes, lietuviai permažai vertino gydytojo profesiją ir jos reikšmę tautos

gyvenime ir palyginant nedidelis jų skaičius rinkosi medicinos studijas. Nors lietuviai sudarė apie 80% visų gyventojų, bet jų gydytojų skaičius siekė tik apie 50%, antroje vietoje buvo žydai su 7% gyventojų, o gydytojų jie turėjo 40%. Visos kitos tautinės mažumos su 13% gyventojų turėjo apie 10% gydytojų. Tokia padėtis tęsėsi iki 1940 m., gyventojų priauglis tais metais rodo 455; nes prijungus 1939 m. galę prie Lietuvos Vilniaus sritį su Vilniaus miestu, prisidėjo daug naujų gyventojų ypač žydų ir lenkų.

Nors bendras gydytojų skaičius nepriklausomajai Lietuvoje nebuvo pakankamas, bet gydytojai buvo nenormaliai susibūrę didesniuose miestuose, ypač Kaune ir Vilniuje, o kaimas buvo likęs beveik be gydytojų.

Gydytojų susiskirstymas tarnybos atžvilgiu (žiūr. lent. Nr. 2). Iš 498 gydytojų (1928 m.) buvo 1) valstybinė tarnyboje 218 (iš jų Sveikatos Departamente 2, profesorių 12, docentų 5); 2) savivaldybių ir draugijų tarnyboje 137 ir 3) privačių 143. Palyginant nedidelis privačiai praktikuojančių gydytojų skaičius rodo, kad Lietuvoje gydytojams buvo sunku pragyventi vien iš privačios praktikos ir daugeliu atvejų privati praktika buvo tik priedas prie kitos tarnybos, pvz. ligoninėje. Medicinos gydytojai praktikos teises Lietuvoje įgydavo 1) baigę Rusijoje medicinos fakultetus ir ten išlaikę valstybinius egzaminus iki revoliucijos 1917 m. 2) baigę Lietuvos universiteto medicinos fakultetą arba užsieny turėjo laikyti valstybinius kvotimus Kaune.

Lentelė Nr. 3

GYDYTOJŲ SUSISKIRSTYMAS TARNYBOS
ATŽVILGIU 1929 M.

Valstybinė tarnyboje	218
Iš jų Sveikatos Departamento	2
Profesorių	12
Docentų	5
Savivaldybių ir draugijų tarn.	137
Privačių	143
Iš viso	498

Gydytojai Valdžioj ir Seime

Kazys Grinius — visų Seimų narys, ministras pirmininkas ir respublikos prezidentas. **Jonas Staugaitis** — visų seimų narys, buvo Seimo pirmininkas ir prezidento pavaduotojas. **VI. Lašas** ir **Juozas Buzelis** Seimo atstovai, **El. Draugelis** Seimo atstovas, vidaus reikalų ministras ir Sveikatos departamento direktorius. Kiti Sveikatos departamento direktoriai: **Jur-**

gis Alekna, J. Bagdonas, Br. Sipavičius, Šidlauskas, J. Maciūnas, M. Mickus.

Medicinos personalo augimą rodo lentelė Nr. 3, 4 ir 5. Felčeriai nebuvo ruošiami nepriklausomoj Lietuvoj; jų kadrus papildė grįžę iš Rusijos arba karo sėnitarijos puskarininkiai; civilė mokykla felčeriai nebuvo įsteigta. Akušerėm buvo įsteigti kursai prie Sveikatos Departamento, o gail. seserim kursai prie Liet. Raudonojo Kryžiaus ligoninių Kaune ir Klaipėdoj. Akušerių ir medicinos seserų kasmet buvo išleidžiama po kelias dešimtis ir jos patenkino taikos meto krašto reikalus.

Lentelė Nr. 2

LIETUVOS GYDYTOJŲ BENDRO SKAIČIAUS
AUGIMAS KASMET

Metai	Gydytojų skaičius	Vienam gydytojui tenka gyventojų
1914	129(?)	
1920	214	
1922	401	5,000
1923	442	4,543
1924	448	4,528
1925	460	4,482
1926	465	4,489
1927	443	4,775
1928	464	4,612
1929	498	4,360
1930	520	4,219
1931	548	4,052
1932	580	3,870
1933	617	3,685
1934	680	3,417
1935	789	3,138
1936	852	2,965
1937	876	2,958
1838	888	
1939	915	
1940	1370	

PASTABA: Prieauglis 1940 m. 455 gydytojų rodo, kad prijungus 1939 m. gale prie Lietuvos Vilniaus sritį su Vilniaus miestu pateko daug naujų gydytojų, ypač žydų ir lenkų.

Lentelė Nr. 4

MEDICINOS PERSONALO AUGIMAS

	1920	1930	1937
Medicinos gydytojai	214	520	876
Dantų gydyt. ir dantistai	98	313	578
Felčeriai	163	242	210
Akušerės	75	417	556
Gail. seserys, apie	50	226	487

Lentelė Nr. 5

MEDICINOS GYDYTOJAI LIETUVOJ

1940 m. sausio 1 d. (su Vilniaus sritim)
Medicinos gydytojų bendras skaičius 1370
Medicinos gydytojų moterų skaičius 378
10,000 gyventojų tenka 4,7 gydytojų
Miestuose su daugiau kaip 10,000 gyv. ... 20,5 gydytojų

Kaimuose ir miesteliuose (10,000 gyv.) .. 2,2 gydytojų
Miestuose su daugiau kaip 10,000 gyv., gydytojui tenka 487 gyventojai.

Kaimuose ir miesteliuose 1 gydytojui tenka 4,556 gyv.
Gyventojų skaičius — 2,879,070.
Valstybės plotas km² 59,478.

Mokinių skaičius Sveikatos departamento akušerių kursuos 1928 — 52, 1934 — 50, 1935 — 66. L. Raudonojo Kryžiaus gail. seserų kursai: 1928 — 38, 1934 — 79, 1935 — 65.

Ligoninės. Nepriklausomybės laikais buvo pastatyta 12 naujų apskričių ligoninių: Mariampolėj, Panevėžy, Šakiuos, Alytuj, Mažeikiuos, Utenoj, Zarasuos, Kėdainiuos, Tauragėj, Vilkaivišky, Raseiniuos, Telšiuos. Kaune pastatytos didelės universtiteto klinikos apie 1,000 lovų, Klaipėdoj Raud. Kryžiaus ligoninė 300 lovų. Be to buvo įsteigtos kelios privačios ligoninės Kaune ir provincijoj. Lovų skaičius ligoninėse kasmet augo ir 1940 m. pasiekė virš 5,000; mokestis už gydymą pagal pragyvenimo lygį buvo gan aukštas ir tai apsunkino, ypač kaimo gyventojam, gydymą ligoninėse. Ligoninės buvo išlaikomos valdžios, savivaldybių ir privačių asmenų lėšomis. Minėtinas L. Raud. Kryžiaus ir jo veikėjai: d-rai Jurgis Alekna, Rokas Šliupas, Pranas Mažylis, Petras Avižonis. Kaune R. Kr. ligoninė buvo praplatinta, Birštono kurortas praplėstas ir pertvarkytas, čionai darbu daug prisidėjo d-rai R. Šliupas ir B. Matulionis. Pastatyta R. Kr. sanatorija A. Panemunėj, įsteigta vaistinė Kaune, gail. seserų kursai, pastatyta Klaipėdos ligoninė.

Lentelė Nr. 6

LIGONINĖS

	Lig. skaičius	lovų jose
1936 m.		
Valdžios	11	1263
Savivaldybių	27	1337
Privatinės	32	1189
Viso 1936 m.	70	3789
1937 m.		
Valdžios	11	1264
Savivaldybių	26	1328
Privatinės	38	1560
Viso 1937 m.	75	4152
1938 m.		
Valdžios	11	1264
Savivaldybių	26	1550
Privatinės	34	1437
Viso 1938 m.	71	4251
1920 m. balandžio mėn. buvo 27 ligoninės su 1185 lovom.		
1927 m. ligoninės turėjo 2292 lovas.		

Vilniuj lietuviai turėjo savo ligoninę, organizuotą dr. A. Domaševičiaus dar prieš Pirmą pasaulinį karą, kuri veikė be pertraukos iki Vilnius grįžo Lietuvai 1938 m.

Apie atskiras ligonines, kaip Karo Ligoninė, Kauno valstybinė, psichiatrinė ir kitas žiūr. L. E. atitinkamus tomus.

Kovai su džiova sutartinai veikė Draugija kovai su tbc, Raudonasis Kryžius, vyriausybė per Sveikatos Departamentą ir privatūs asmenys. **Pirmutinė sanatorija** Draugijos kovai su tbc buvo įsteigta 1930 m. A. Panemunės šile ir turėjo 90 lovų. Vėliau ta pati draugija atidarė sanatoriją A. Romainiuos (60 lovų) ir Alytų (150 lovų), tuo būdu vasaromis visose trijose sanatorijose būdavo apie 300 užpildytų lovų. Kai prisijungė Vilniaus sritis 1938 m., dar prisidėjo 150 lovų. Valdžia turėjo sanatoriją Varėnoj su 80 lovų ir apie 100 lovų Jurbarke, o valst. Kauno ligoninėj buvo džiovininkam skyrius. L. Raudonas Kryžius turėjo sanatoriją su apie 300 lovų. **Per 10 metų iki Antro pasaulinio karo ppradžios visų lovų skaičius džiovininkam pasiekė virš 1,000.** Dr. V. Tumienė įsteigė A. Panemunėj savo privatinę tbc vaikų sanatoriją, kuri vėliau buvo praplėsta iki 100 lovų. Dr-ja kovai su tbc be sanatorijų dar išlaikė 15 dispanserių ir apie 8 vasaros kolonijas. Dr-ja kovai su tbc turėjo apie 3,000 narių ir netoli pusantero milijono litų metiniam balanse. Draugija gaudavo iš valdžios vos 18,000 litų metinės pašalpos. Dr-ja leido savo metraštį "Kova su džiova" apie 4000 egz. (paskutiniaisiais laikais du kart per meetus), redaktorius Dr. K. Grinius. Be to, leido brošiūrų. Dr-jos kovai su tbc sanatorijoj atidarytoj A. Panemunėj 1930 m., gydymą organizavo Dr. L. Kaganas, chirurgiją — Dr. B. Zacharinas ir prof. Vl. Kuzma. Pirmutinė gydytoja-vedėja tos sanatorijos buvo Dr. Veliškaitė-Monstavičienė, L. Raud. Kryžiaus sanatorijoj A. Panemunėj gydymą organizavo Dr. A. Garmus.

Pieno gamybos ir pardavimo sutvarkymas Kauno mieste ir kitur buvo Veterinarijos Departamento ir Pienocentro nuopelnas. Pienocentras išleisdavo pasterizuotą pieną, kuris Lietuvoj dėl stokos šaldytuvų nebuvo plačiai vartojamas ir mėgiamas kaip Amerikoj, kur geria nevirintą ir net nešildytą.

"**Maistas**" padidinęs kiaulių eksportą buvo priverstas atkreipti dėmesį, kad daug kiaulių serga virusais (rajais), iš kurių vėliau išauga soliteris. Už trichinų suradimą kiaulių mėsoj

Kauno m. savivaldybės laborantė gaudavo premiją tik 2-3 kart per metus, kas rodo, kad trichinos Lietuvoj retai pasitaikė pas kiaules.

Veterinarijos Akademija su jos moderniška įrengtų bakteriologiniu institutu gamino ir žmonių gydymui serumus: priešdifteritinį, nuo raudonligės (erisypeloido). Valstybės Higienos Institutas su Pasteuro stotim gamino raupų lympą, kurios gamybą paveldėjo nuo vokiečių po Pirmojo pasaulinio karo, perimdamas institutą; darė kraujo tyrimus (WaR), bakteriologinius tyrimus ir t.t. Čia reikia pabrėžti, kad V. Hig. Institutas per 20 nepriklausomybės metų parodė permažą pažangą, negamino gydomųjų serumų ir šiuo atveju didesne iniciatyva pasižymėjo minėti Veterinarijos Akademija, kuri gamino ir žmonėms serumus. Be dviejų bakteriologijos institutų Kaune trečias buvo Vilniuj nuo 1939 metų rudens.

Lietuvos statistikos Biuras ir jo leidžiami metraščiai pagerino Lietuvos medicinišką statistiką ir valstybėj ėmė reikštis šioks toks planingumas — geriau buvo galima numatyti ateitis. Vienok reikia prikišti, kad per 20 su viršum nepriklausomybės metų buvo padaryta tik viena kartą visuotinis gyventojų surašymas 1923 m., kas priklausė ne nuo statistikos biuro, o nuo valdžios viršūnių, kurios neskyrė tam reikalui lėšų. Tas statistinių žinių trūkumas apie Lietuvą ypač jaučiamas tremties gyvenime ten, kur vieton skambių žodžių apie mūsų krašto progresą, reikia patiekti tikslūs skaičiai.

Ligonių kasos ir draudimas nuo nelaimingų atsitikimų taip pat buvo žingsnis į priekį, kad medicinos pagalba pasidarė prieinamesnė. Vieni ar kitu atsitikimu buvo būtinas dažnesnis atsilankymas as gydytoją, o ligonių kasų statistika daug ką nušvietė sveikatos reikalais, pvz. parodė, kaip dažnai lietuviai darbininkai susergera ir kiek dienų per metus praleidžia nedarbingi dėl ligos. Reikia pastebėti, kad ligonių kasos teikė pagalbą tik palyginant nedideliu skaičiui krašto (dažniau miesto) gyventojų, būtent, tarnautojam ir įmonių darbininkam. Kaimų gyventojai sudarė daugumą, ūkininkai ir samdomi darbininkai naudojosi private medicinos pagalba, kuri buvo brangi ir sunkiai pasiekiamą. Tik nuo 1938 m. pradėjo veikti "Kaimo gyventojam sveikatos reikalams rūpinti įstatymas" ir tais pačiais metais paskelbtos taisyklės tam įstatymui vykdyti, kuriuo ir žemės ūkio darbininkai turėjo būt aprūpinti kaime sunkiai prieinama medicinos pagalba. Tam tiks-

lui buvo steigiami apylinkių sveikatos punktai, kuriuose veikė gydytojas ir akušerė. Per sveikatos punktus gydytojas buvo įpareigotas 1. teikti medicinos pagalbą visiems savo apylinkės kaimo gyventojam; 2. gydyt savo apylinkės sergančius trachoma; 3. gydyt venerinius ligonius bet kurios apylinkės; 4. skeipyt savo apylinkės gyventojus nuo raupų; 5. aplankyti bent kartą per metus visas savo apylinkės pradžios mokyklas ir patikrint visų mokinių sveikatą.

Nepriklausomo gyvenimo gerąsias puses pirmoj eilėj patyrė miestai, ypač Kaunas, kaip sostinė. Kaunas, kurs prie rusų valdžios buvo apleistas miestas, be vandentiekio ir kanalizacijos, nepriklausomybės laikais virto tikra sostinė — modernišku, atnaujintu miestu dėka didelėi namų statybai. Reikia paminėt trijų asmenų darbai Kauno mieste, tai **Dr. Kazys Grinius**, Kauno m. sveikatos skyriaus vedėjas (1922-35), kurs pasižymėjo socialinės ir profilaktinės medicinos organizavimu; **burmistras Jonas Vileišis**, kurs tuos darbus rėmė, buvo Kauno m. su-modernintojas higienos prasme, kas pakėlė

miesto sveikatingumą; **inž. Stepas Kairys**, vykdytojas vandentiekio ir kanalizacijos Kaune, kurie vėliau perėjo į kitus Lietuvos miestus.

Trachomos nušimtis Kauno mieste pradėjo krist nuo 1928 m., kada buvo įvestas privalomas mokymas ir plačiai pradėjo veikti vandentiekis ir kanalizacija, o iki to laiko buvo vis aukštas trachomos procentas.

Kova su veneros ligomis. Šioj srity iškilo du principai: 1. įstatymo keliu uždraudimas apkrėtinėti veneros ligomis ir bausmė už tai lygiai vyram ir moterim ir 2. gydymas valstybės lėšomis. 1935 m. buvo išleistas įstatymas kovai su veneros ligomis, paruoštas **dr. J. Maciūno**, Sveikatos departamento direktoriaus iniciatyva; tas įstatymas praplato kovą, uždėjo atsakomybę už apkrėtimą ir įvedė valstybės biudžetą specialias sumas kovai su veneros ligomis. Visose apskrityse buvo įsteigtos odos ir veneros ligų ambulatorijos, kurios praplėtė kovą su veneros ligomis. Po kelių metų buvo pastebėtas veneros ligų mažėjimas, ypač sifilio.

Įstaigos	Įstaigų skaičius:			Metų bėgyje priimta sergančių veneros ligomis		
	1935 m.	1936 m.	1937 m.	1935 m.	1936 m.	1937 m.
Veneros ligų ambulatorijos	38	52	59	3,874	4,245	3,470
Veneros ligų ligoninės	1	1	1	350	485	596

Kovą su vaikų mirtingumu nepriklausomoj Lietuvoj organizavo valstybė, apskričių ir miestų savivaldybės per sveikatos skyrius ir privačios draugijos, kurios pradžioj veikė pavieniai. 1928 m. buvo įsteigta „Lietuvos motinos ir vaiko globos organizacijų sąjunga“ (žiūr. L. E. XIX t., psl. 321) kuri koordinuodavo tą darbą, kad išvengtų paralelizmo. Įsteigė 26 vaikų konsultacijos, 3 pedagoginių patarimų punktus, teisinių patarimų punktą. Minėtina Valstybinė vaikų ligoninė Kaune, įsteigta 1924 m., kurioj veikė ir medicinos fakulteto vaikų klinika su vedėja **prof. V. Tumėnienė**, paruošė kelias dešimtis vaikų gydytojų, kurių pradžioje labai stingo vaikų įstaigom. Vėliau vaikų ligoninė buvo įsteigta Šiauliuose, o kitų miestų ligoninėse vaikų skyriai. Vaikų konsultacijų tinklas iš Kauno kaip centro plėtėsi po visą kraštą. Atskirai reikia paminėti šių draugijų veiklą. **Pieno Lašo Draugija** (žr. L. E. t. XXII) veikė 1923-

1940 m. iki uždarymo bolševikmečiu. Jos pirmininkas visą laiką buvo **Dr. K. Grinius**. Tos draugijos uždavinys — teikti neturtingų motinų kūdikiams pieno ir gydomo maisto ir užlaikyti dieninius lopšeliuos darbo valandomis mažus vaikus. Draugija dirbo sykiu su motinų ir vaikų konsultacijom, kurias išlaikė Kauno m. savivaldybė. **Kūdikių Gelbėjimo Draugija** (žiūr. L. E. t. XIII, psl. 276) turėjo įtakos kovoj su pavainikių ir pamestinių vaikų mirtingumu. Ji išlaikė didelę prieglaudą Kaune apie 200 vaikų su nuolatinu kūdikių lopšeliu, turėjo pieno gydomųjų preparatų virtuvę ir įvedė vaikų patroną, t.y. atidavimą vaikų globot į bevaikes ūkininkų šeimas. Kova su vaikų mirtingumu nepriklausomoj Lietuvoj metai iš metųėjo geryn, kaip rodo statistikos duomenys už 17 metų (1922-1938). Vaikų iki 1 metų amžiaus mirtingumas palaipsniu krito tiek bendras, tiek procentais o/oo (žiūr. lentelę).

**Lietuvos vaikų iki 1 metų amžiaus
mirtingumas 1922 - 1938 m.**

Metai	Gimė gyvi	Iš 1000	
		Vaikų iki 1 m. mirė	gimusių mirė vaikų iki 1 metų
1922	58,064	9,813	169
1923	60,869	9,033	148
1924	63,864	10,834	170
1925	63,743	11,407	179
1926	63,655	9,296	146
1927	66,114	9,984	151
1928	65,945	9,713	147
1929	63,127	11,108	176
1930	64,164	9,908	154
1931	63,419	9,223	145
1932	65,371	10,900	167
1933	62,145	7,537	121
1934	60,770	10,059	166
1935	57,970	7,146	123
1936	60,446	7,755	128
1937	56,393	6,795	120
1938	57,951	6,520	113

Plačiau apie kovą su vaikų mirtingumu nepriklausomoj Lietuvoj, kaip buvo ruošiami vaikų gydytojai, kaip buvo atliekamas gydymas Kauno valstybinėj vaikų ligoninėj, vaikų sanatorijoj, galima rast daug įdomių žinių prof. V. Tumėnienės knygoj "Mano atsiminimai", išleistoj 1957 m.

Kova su alkoholizmu nuo vyskupo Valančiaus laikų, t.y. nuo praėito šimtmečio pusės, buvo lyg katalikų kunigų monopolis. Lietuvos nepriklausomybės pradžioj Seimas buvo pavėdęs pirmenybę labdaringom organizacijom kovoj su girtybe, pardavinėjimo įstaigų laikymą (smuklių, restoranų). **Katalikų Blaivybės Draugija** buvo priėmusi tą Geteborgo sistemos dalį vykdant, bet išėjo nepasisekimas. Blaivybės Dr-ja gėimo įstaigas galėjo perleisti vartelgom, kurie žiūrėjo tik savo biznio — pelno, o neatsižvelgė į idėjinę pusę. Kovoj su svaigiais gėrimais Blaivybės Dr-ja stengėsi gaminti ne tik sveikus gėrimus, bet ir maistą; buvo vedama propaganda, kad valgis būtų sveikas. Buvo išleista priešalkoholinės literatūros: laikraštis "Sargyba" ir atskiros brošiūros. Per priešalkoholines parodas irgi buvo propaguojamas sveikas maistas, suvažiavimuos Bl. Dr-ja laikydavo bufetus. K. Blaivybės Dr-ja gamino vaisių sultis, vėliau ji tai perleido Pienocentruj, kurs turėjo daugiau lėšų ir jėgų, o Blaivybės Dr-ja tik kontroliavo. **K. Blaivybės Dr-ja, vadovaujama Dr. Gyljo**, sulaukė didelės krizės ir buvo bemer dėjanti. Krizė prasidėjo 1938 m. Priežastys: materialinės iš vidaus pusės, iš pačių Dr-jos na-

rių, kurie pakenkė Dr-jos veikimui. Dr-jai pavaduoti susikūrė **Lietuvos Blaivinimo Sąjunga**, vadovaujama prof. Bagdono, kurioj katalikų kunigai mažai dalyvavo, nors buvo kviečiami. Dar minėtina "**Sveikatos ir Blaivybės Draugija**" su jos veikėjais: dr. M. Nasvyčiu ir K. Raliu, kuri leido savo laikraštį. Bendrai kova su girtybe, kaip tautos priešu, buvo vedama lietuvių inteligentų tiek dvasiškių, tiek pasauliečių, ypač nuo tautinio atgimimo laikų.

Kauno Universitetas, skaitant nuo Aukštųjų Kursų įsteigimo 1920 m. ir jo medicinos fakultetas lietuvių tautos atgimime jisai yra atlikęs svarbų vaidmenį, ypač kaipo gydytojų praktikų ruošėjas, nors procentaliai imant lietuvių elementas medicinoj nesuskubo užimti jam prideramą vietą. Statistiniai duomenys rodė tokią Lietuvos gydytojų paskirstymą nuošimčiais pagal tautybes. 1926 m. iš 2,227,500 gyventojų buvo: lietuvių 80%, žydų 7%, lenkų 3%, rusų 2,5%, vokiečių 4,5%, latvių 1%, baltgudių 0,5 ir kitų 1,5. Tuo tarpu lietuviai gydytojai sudarė apie 49-53% bendro gydytojų skaičiaus, o žydai gydytojai apie 39-42% ir toks santykis laikėsi pastoviai iki 1940 m. Kitų tautybių gydytojų nuošimtis svyravo mažai, sudarydamas viso apie 10%. Tie skaičiai rodo, kad lietuviai pagal bendrą savo tautos procentą 80 turėjo tik apie 50% gydytojų, o trūko apie 30%; o žydai, kurių buvo tik 7% visų gyventojų turėjo 40-42% gydytojų, t.y. apie 6 kart daugiau. Tie skaičiai rodo, kad tik žydų tauta gerai įvertino gydytojo profesiją, veržėsi į ją ir tvirtai išlaikė joį savo pozicijas.

**Gydytojų ir žydų gydytojų skaičiaus
augimas Lietuvoj.**

Metai	Iš viso gyd.	žydų gydyt.	žydų gyd. %
1922	391	154	39,4
1932	531	216	40,6
1936	672	283	42,1
1937	798	341	42,1
1939	915	385	42,1

Gydytojų specialistų paruošimas klinikose vyko patenkinamai. Laikui bėgant visos klinikos kaip vidaus ligų, chirurgijos, moterų, vaikų, nervų, akių, nosies-gerklės-ausų, odos ir veneros ligų išleido patyrusių gydytojų specialistų, kurie rasdavo darbo ne tik Kaune, bet ir kituos miestuos: Klaipėdoj, Šiauliuos, Panevėžy, Marijampolėj, o vėliau Vilniuj.

Kai kurie gydytojai, kaip aukštai kvalifikuoti specialistai buvo plačiai pagarsėję; pa-

vyzdžiui, reikia paminėti akių ligų **profesorių Petra Avizonį**, **chirurgą prof. Vladą Kuzmą**, **Vidaus ligų prof. Praną Gudavičių**, kurie aukštai iškėlė lietuvių gydytojo vardą ir įgijo didelį ir užtarnautą pasitikėjimą žmonių akyse.

Dėl doktorantų: Lietuvos universitetas, eidamas carinės Rusijos pavyzdžiu, 1922 m. statutu, baigusiam medicinos fakultetą duodavo gydytojo, bet ne medicinos daktaro laipsnį. Tuo tarpu Vakarų Europos ir J. A. V. universitetai beveik tokio pat išsimokslinimo asmenim suteikdavo dr. med., M.D. laipsnį; iš to išeidavo nelygybė, lyg pažeminimas Lietuvos universiteto gydytojų palyginant su baigusiais užsieny. Kauno universiteto dr. med. laipsnis su viešu disertacijos gynimu atitiko Vokietijos dr. med. habil. laipsnį, jo įsigijimas buvo nelengvas ir nepriklausomybės laikais buvo išleista palyginant nedaug doktorantų.

Medicinos bibliotekos. Universiteto med. fakulteto biblioteka (steigėjas prof. V. Lašas). Kiekviena klinika ir katedra turėjo savo mažesnes bibliotekas; ligoninės, sanatorijos taipogi turėjo savo atskiras bibliotekas.

Isteigimas mediciniškų muziejų. Normalės anatomijos muziejaus iniciatorius **prof. Jurgis Žilinskas**, pataloginės anatomijos **prof. Vintleris**, motinos ir vaiko muziejų organizavo ir išlaikė Liet. Motinos ir Vaiko globos organizacijų sąjunga.

Medicinos literatūra lietuvių kalba. Jau tautinio atgijimo laikais, ypatingai spaudą atgavus 1904 m., dešimtmetis prieš Pirmą pasaulinį karą pasižymėjo lietuvių spaudos augimu. Sykiu plito populiari medicinos literatūra sveikatos klausimais. Iš atskirų medicinos populiarintojų reikia paminėti **Dr. K. Grinių**, kurs vedė skyrių "Sveikata", įsteigtą prie "L. Ūkininko", **Dr. P. Avizonį**, kurs rašė populiarius straipsnius iš medicinos ir mokslo, **dr. Jarašių** ir daug kitų. Palyginant su ankstyvesniu periodu nepriklausomybės laikotarpis buvo žymiai turtingesnis, ypač kad tuo laiku pasirodė mokslinė medicinos literatūra, ne vien tik populiari.

Vis dėlto reikia pastebėti, kad Kauno medicinos fakultetas, o paskutiniaisiais metais Vilniaus medicinos fakultetas nesuskubo paruošti kiek reikiant lietuviškų medicinos vadovėlių fakulteto programai vykdyt. Studentam, kurie gerai nemokėjo svetimų kalbų, tai buvo didelė spraga ir jų išmokslinimas nuo to turėjo žymiai nukentėti. Ne tik spausdintų vadovėlių trūko, bet ir rotatoriais multiplikuotų kursų

kai kurie profesoriai neparuošė. Kaip išimtis minėtini: rimtas ir platus **P. Avzonio** "Akių ligų vadovas", **J. Blažio** "Įvadas į psichiatriją", **J. Bagdono** "Įvadas į vidaus mediciną", **V. Lašo** "Mediciniška chemija", **K. Buinevičiaus** "Vidaus ligos" keli tomai ir jo kliniškos paskaitos, **Abraičio** "Embriologija". Kiek papildė vadovėlių stoką fakulteto organas "Medicinos fakulteto darbai" (redaktorius P. Avizonis, vėliau V. Lašas), jame spausdino savo straipsnius to fakulteto profesoriai ir asistentai. Reikia pastebėti, kad šitas leidinys buvo skirtas daugiau užsieniui, kur jis buvo siunčiamas mainais, o savo krašte jo platinimu nelabai rūpintasi, nes iš mūsų gydytojų mažai kas prenumeravo ir skaitė tą leidinį dėl jo moksliniai-teoretinės krypties. Iš kitų periodinių medicinos leidinių per visą nepriklausomybės laiką ėjo mėnesinis žurnalas "Medicina", kur buvo dedama nemažai vertingų straipsnių. Jo redaktorius **dr. J. Staugaitis** dėjo nemažai pastangų tą žurnalą plėsti ir tobulinti. Žurnalas buvo leidžiamas Kauno Medicinos Draugijos ir Kauno medicinos fakulteto, jis buvo skiriamas medicinos teorijos ir praktikos reikalams ir kiekvienas Lietuvos gydytojas buvo morališkai įpareigotas jį palaikyti: prenumeruoti ir skaityti, nors praktikoje toli ne visi lietuvių gydytojai tai darė, nekalbant apie kitataučius. Augant gydytojų skaičiui didėjo "Medicinos" tiražas, kurs prašoko 1,000. Be to "Medicina" buvo siunčiama mainais užsienio bibliotekom ir dabar "M" galima rasti New Yorko Medicinos Akademijos bibliotekoj ir kitose. Kitas gana svarbus lakraštis "Sveikata ir Darbas", leidžiamas ligonių kasų, turėjo platų medicinišką skyrių ir be to leisdavo populiarias mediciniškas knygas. Jų autoriai buvo gydytojai: **A. Matulevičius** "Motinos abėcėlė", **V. Baronas** ir **V. Tercijons** "Motinos ir Vaiko higiena", **V. Juškys** apie veneros ligas, **V. Bendoravičius** "Eugenika ir išsigimimas", **Blažys** eugenikos klausimais ir kiti. Lietuvos Vaiko Dr-ja leido mėnesinį žurnalą "Motina ir Vaikas", kuriam buvo dedami populiarius straipsniai iš medicinos, ypač iš vaikų ligų ir higienos. To žurnalo redaktorė — **Marija Nemeikšaitė**. Lietuvos motinos ir vaiko globos organizacijų sąjunga leido didoką iliustruotą "Motinos ir Vaiko Kalendorių". Kiti leidiniai "**Kova su Džiova**", redaktorius **dr. A. Garmus**; iš pradžios mėnesinis, išėjo apie 8 numeriai, vėliau metraštis, jo redaktorius **Dr. K. Grinius**. "**Pieno Lašas**", metraštis, redaktorius **dr. K. Gri-**

nus. Be to, ėjo "Gailestingoji Sesuo (Gail. seserų s-gos), "Sveika šeima" (Liet. akušerių Dr-jos); pirmos bolševikų okupacijos laikais "Liaudies Sveikata". Katalikų Blaivybės Dr-ja turėjo savo periodiką: "Sargyba" — populiarius, "Žvaigždutė" vaikams ir "Santūra" (moksliškas, alkoholio klausimam studijuoti), išeidavo neperiodiniai; be to išleido knygą "Alkoholio pagrindai", kolektyvų veikalą, moksliniai parašyta, o L. Blaivinimo Sąjunga leido laikraštį "Blaivioji Lietuva". Farmaceutai leido "Farmacijos Žinias", veterinarijos gydytojai "Veterinarija ir Zootechnika". Dr. J. Žemgulis ir Dr. B. Zacharinas išleido iš lauko chirurgijos vadovėlius. Akušerėms buvo išverstas Dr. Maciūno (jun.) iš vokiečių kalbos vadovėlis. Gail. seserim vadovėlio, L. Raud. Kryžiaus, kurs išlaikė jų kursus, per kelioliką metų neišleido nei originalaus, nei vertimo, nors reikalas buvo, o jėgų ir lėšų tam įvykdyti taip pat nestingo. Dr. Kenstavičiaus "Pirmoji pagelba" buvo išėjusi dviem laidom (NB Pirmos laidos dalis bolševikų buvo sudeginta dėl nemokėjimo lietuvių kalbos, kada buvo naikinamos jiems nepalankios lietuviškos knygos).

Vokiečių okupacijos laikais išėjo pagal užsienio šaltinius iš vokiečių kalbos dr. Danilevičiaus sulietuvinta knyga "Žmogus". Dr. Birutienė redagavo versta iš rusų kalbos knygą "Motina ir Vaikas" ir parašė jai skyrių "Motinos ir vaiko socialinė globa Lietuvoj". Prof. K. Oželis išleido medicinos ir sanitarijos įstatymų rinkinį. Kauno miesto savivaldybė leido statistikos metraštį, kur buvo dedamos apyskaitos ir iš sveikatos skyriaus, be to, buvo leidžiami privalomi įsakymai iš sanitarijos ir kitų sričių.

Gydytojų pasitobūlinimo kursai buvo ruošiami neperiodiškai. Gydytojų suvažiavimai buvo šaukiami paskutiniaisiais laikais L. Gydytojų Sąjungos, jie buvo neperiodiniai (per 22 metus viso 5); tų suvažiavimų darbai buvo leidžiami atskirom knygom.

Gydytojų organizacijos: Kauno Medicinos Draugija, įsteigta 1919 m. gydytojų J. Žemgilio ir M. Nasvyčio iniciatyva, jungė lietuvius ir lietuviškai kalbančius gydytojus. Darė mėnesinius posėdžius, kuriuose išklausyti pranešimai ir protokolai buvo spausdinami žurnale "Medicina". Narių skaičius augo palaipsniui nuo 47 (1919 m.) iki 141 (1934 m.). Iš to skaičiaus apie 2/3 gyveno Kaune, likusieji provincijoj. Į Dr-jos visumos posėdžius atvykdavo

apie 25-30 Kaune gyveną nariai. Iš provincijos dalyvaudavo vienas kitas atsitiktinai. Draugija buvo uždaryta 1940 m. pabaigoj — pirmos rusų okupacijos metu, eidama 22 nuo įsteigimo metus. Apie K. M. Dr. žr. plačiau L. E. XI t. 232 p.

Kauno m. Gydytojų Sąjunga. Jos nariais buvo daugiausia kitataučiai gydytojai, žydai, rusai, lenkai ir kiti; pranešimai ir debatai dažniausiai buvo daromi rusų kalba. Smulkiau žr. L. E. XI t. Dar minėtina gydytojų korporacija "Fraternitas Lituanica" (Lietuvių Brolija), kurios nariai buvo daugiausia karo gydytojai. Korporaciją įsteigė 1908 m. Peterburge Karo medicinos akademijos lietuviai studentai: Vl. Nagevičius, Vl. Ingelevičius, K. Oželis ir kiti. Korporacijos tikslas buvo išlaikyti lietuvių, atitarnavus kariuomenėj už stipendiją grįžt į Lietuvą, sudaryt pagal statutą lietuviškas šeimas (vesti tik lietuvaites), kas vėlesnėj gyvenimo praktikoje ne visuomet tos brolijos narių buvo vykdoma. Korporacija Lietuvoj buvo uždaryta pirmos bolševikų okupacijos metu (1940), bet tremty atgaivino savo veiklą ir 1958 m. JAV — Chicago minėjo savo 50 m. sukaktį ir išleido knygą apie 400 psl., kur smulkiai aprašyta korporacijos istorija. Po Vilniaus Medicinos Dr-jos, įsteigtos 1806 m. Fr. Lituanica dabar yra seniausia lietuvių gydytojų organizacija (žr. L. E. VI t. 383 p.). Po jos trečiojoje vietoj stovi Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija, įsteigta 1912 m., kurios buveinė yra Chicago. 1957 m. ta Dr-ja perorganizuota į Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungą ir apjungia visus Amerikos lietuvius gydytojus.

Studentai medikai ateitininkai "Gaja" korporantai, baigę medicinos fakultetą ir tapę gydytojais, 1937 m. įsteigė gydytojų korporaciją "Gaja", kuri J. A. V. veikia kaippo Lietuvių katalikų gydytojų korporacija "Gaja", centras Chicago (žr. L. E. VI t. 473 p.).

Paskutinį dešimtmetį (1930-1940) Kaune atsirado gydytojų specialistų draugijos (chirurgų, akių, vaikų, venerologų ir kitos, kurios atraukė dalį jėgų iš K. Medicinos Dr-jos ir šios aktyvumas kiek sumažėjo.

Panašiai kaip Kauno mieste rikiavosi ir provincijos didesnių miestų gydytojai (Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos), o nuo 1939 m. Vilniaus, į dvi grupes: viena su lietuvių kalba, kita su rusų kalba arba lenkų (Vilniuj). Tik čionai dėl mažesnio narių skaičiaus toks gydytojų sugrupavimas dar labiau mažino jų veiklumą.

Gydytojų organizacijos sudarė Lietuvos Gydytojų Sąjungą, kurios tikslas buvo saugoti ir ginti gydytojų profesinius reikalus.

Atskiros žinybos sveikatos reikalams:

Lietuvos sveikatos reikalų tvarkymas buvo suskirstytas tarp 5 ministerijų: 1. Krašto apsaugos ministerijos sanitarinė valdyba aprūpino karių. 2. Švietimo ministerijos žinioje buvo moksleivių sveikatos reikalai (mokyklų medicina). 3. Susisiekimo ministerija aprūpino susisiekimo priemones, keleivius, savo tarnautojus ir jų šeimas, ji turėjo savo žinioje geležinkelio gydytojus. 4. Teisingumo Ministerija rūpino kalinių sveikatos reikalus. 5. Vidaus reikalų ministerijai priklausė medicinos-sanitarijos reikalų vadovybė respublikoj per Sveikatos Departamentą, kurį administravo gydytojas direktorius. Jis — būtinas vidaus reikalų ministerio patarėjas ir referentas visais gyventojų sveikatą liečiančiais reikalais. Jis ir nuolatinis Medicinos Tarybos narys. **Sveikatos Departamentas turėjo 3 skyrius:** sanitarijos, medicinos ir farmacijos. Sveikatos Dep-to sanitarijos skyriaus uždaviniai šie: 1. kova su limpamomis ligomis krašte ir apsaugojimas nuo užnešimo jų iš užsienių. 2. Profilaktinė medicina. 3. Kova su socialinėmis ligomis — a. tuberkulioze, b. veneros ligomis, c. trachoma, d. vaikų mirtinumais. 4. Bendra sanitarija. 5. Sanitarinis švietimas. 6. Chemijos — bakteriologijos kabinetų ir laboratorijų priežiūra. 7. Įstatymų projektų ir taisyklių sanitarijos klausimais parūpinimas. Kitos Sveikatos Dep-to veikimo sritys: išdavinėjo vaistinėms ir gydytojams leidimus, ligonių priežiūra, rūpinosi krašto sveikatingumu, ruošė sveikatos ir higienos krašte palaikymo reikalų įstatymų projektus ir leido atitinkamas taisykles, o taip pat prižiūrėjo, kad sveikatos ir higie-

nos reikalu išleisti įstatymai ir taisyklės būtų vykdomi.

Įvairios ligonių kasos turėjo savo medicinos skyrius. Reikalas turėti vieną centrinę sveikatos organą — ministeriją ir gydytojų rūmus buvo supras tas nuo pirmų nepriklausomybės dienų ir buvo svarstomas jau pirmam Lietuvos gydytojų suvažiavime 1921 m. ir vėlesniuose, bet realizuotas tik bolševikams užėjus (1940-1941), o Gydytojų Rūmai įsteigti vokiečių okupacijos laikais.

Bendromis jėgomis nepriklausomybės laikais Lietuvos sveikatingumas kilo, ką rodo mirtinumų, tiek bendro, tiek kūdikių, mažėjimas, bet užėjęs Antras pasaulinis karas ir svetimos okupacijos daug gerų pastangų ir įdėto darbo pavertė niekais.

Iš tos trumpos apžvalgos matom, ką yra davusi politinė nepriklausomybė lietuvių tautai sveikatos srityje ir kaip ta nepriklausomybė turi būti branginama. Kai kurių neišmanėlių pasisakymai, kad prie rusų arba prie voikečių buvo geriau, yra klaidingi. Nė joks svetimas jungas negali duoti tautai laimės ir tos gerovės, kurią galima pasiekti nepriklausomoj valstybėj.

ŠALTINIAI:

1. Dr. S. Slonimskis. *Materialy po istorii mediciny v Litve* (Medžiaga Lietuvos medicinos istorijai), rusų kalba, Tauta ir Žodis, Kaunas, 1928, V knyga.
2. *Lietuvos T.S.R. liaudies ūkis*. Statistikos duomenų rinkinys. Vilnius, 1957 m.
3. Dr. V. Tercijonas, Dr. K. Grinius — *Gydytojas ir visuomenininkas*. Spaudai paruošta antra laida (Pirma laida 1927). Skyrius "Lietuvos medicinos laimėjimai nepriklausomybės metais.
4. *Sveikatos Aptauga*, Lietuvos TSR Sveikatos apsaugos ministerijos mėnesinis organas, 1956 - 1964 m.
5. *Lietuvių Tautos Sveikata*. Dr. J. Maciūnas. Vairas 1935, Nr. 3, 331 - 337 p.

NAUJOS KNYGOS

Dr. J. Prunskis, MOKSLAS IR RELIGIJA.

Išleido Lietuvių Dienų leidyklą. Ši knyga yra skiriama pagerbti Sibiro kankinius Domicelę ir Praną Gineičius, dr. Romo Gineičio tėvus.

Įžangos vietoje yra cituojama mokslininkų mintys, kurios paremia šios knygos reikalingumą ir naudingumą. "Kuo giliau mes prasiskverbiamė į gamtos pažinimą, tuo darosi nuoširdesnis mūsų įsitikimas, kad tik tikėjimas į visagalintį ir visžinantį Sutverėją, kuris sukūrė dangų ir žemę, gali išspręsti gamtos ir žmogaus gyvenimo mįslę". (O. Heer)

Knygoje randame šiuos skyrius: medikai, biologai ir botanikai, fizikai, chemikai, astronomai ir kiti.

Autorius supažindina skaitytoją su šių sričių specialistais ir jų pasisakymais apie religijos ir mokslo santykį bei ryšį. Taip pavyzdžiui, Chicagos universiteto prezidentas ir Nobelio laureatas dr. George Wells Beadle savo paskaitoje yra kalbėjęs: "Daugelis žmonių, atrodo, mano, kad jie negali priimti naujų mokslų atradimų ir tuo pačiu metu išlaikyti tikėjimą į Dievo buvimą. Kaip mokslininkas, aš su tuo nesutinku. Aš nematau nesutarimo tarp mokslo ir religijos".

Kituose skyriuose duodami chemikų, fizikų, astronomų vardai ir jų pasisakymai apie religiją. Yra minimi net ir tokie vardai, kaip Einšteinas, Wagner von Braun ir kt.

Knyga yra gražiai išleista ir yra gražus indėlis į mūsų ribotą lietuvių kalba leidžiamų knygų biblioteką.

SKOLIOZO GYDYMAS

Dr. Z. Rudaitis

Pirmiausia, prisiminkime kas tai yra skoliozas. Kiekvieną nukrypimą stuburo į dešinę ar kairę pusę nuo medialės linijos vadiname skoliozu. Jis gali būti 1) **paprastas** — kada stuburo slanksteliai tik nukrypsta į vieną ar kitą šoną; tai paprastai būna pradžioje ligos, arba 2) **komplikuotas** — kada slanksteliai kartu su nukrypimu į šoną pradeda sukintis aplink savo išilginę ašį. Jeigu skoliozas užima krūtinės slankstelių srytį, tai čia ypatingai pasireiškia nugaros deformacija — kupra.

Visus stuburo skoliozus grubiai galime padalinti į dvi grupi: 1) į tuos kurių priežastį galime susekti ir 2) į tuos, kurių priežastis neaiški. Ši pastaroji grupė vadinama idiopatiniais skoliozais.

Iš žinomų skoliozo priežasčių pirmoj eilėj reikia paminėti: 1) **paralitiniai skoliozai** — dėl paralyžio vieno šono raumenų stuburas negali laikytis medialės linijos ir pertempiamas sveikųjų raumenų pusėn. Jeigu paralyžius atsitinka pas vaiką augimo periode, tai dėl nevienodo spaudimo į slankstelio kūną jie pradeda deformuotis, nes ten kur spaudimas mažesnis kaulas auga greičiau negu ten kur jis didesnis (Delpech dėsnys), ir ilgainiui iš keturkampio slankstelio jis pavirsta į kylio pavidalo (wadge shaped).

Skoliozas iš prigimties — congenital scoliosis išsivysto dėl anomalijos pačiame stubure — tai daugiausia vieno ar kelių hemivertebrų.

3) **Skoliozas dėl arthrogryposis congenita.**

4) **Skoliozas dėl neurofibromatosis.**

5) **Skoliozas išsivystęs dėl krūtinės ląstos susirgimų:**

a) po pleurito ar empyemos

b) po torakoplastikos.

Idiopatiniai skoliozai sudaro 75-80% visų skolicų. Nors jų atsiradimas ir pradžia neaiški, bet yra teorijos, kurios bando aiškinti jų priežastį.

Viena teorija aiškina, kad slanksteliai auga greičiau į aukštį negu ilgėja raumenys. Žmogaus stuburą esą galima įsivaizduoti kaip būrinio laivo stiebą, kuris iš abiejų pusių prilaikomas lynų — paravertebraliųjų raumenų. Jeigu kaulai greičiau auga negu paravertebraliniai raumenys ilgėja, tai kaulinė stuburo struktū-

ra turi krypti į vieną ar kitą pusę; bet kodėl tai būtų tik stuburkaulio atveju, o kiti kūne kaulai tos teorijos nėra liečiami?

Antra teorija — nevienodas galūnių augimas į ilgį: tai būna viena ilgesnė, tai vėl kita ir tas būk sutrikdo stuburo balansą ir duoda pradžią skoliozo atsiradimui. Bet, žinoma, kur daug teorijų ten nieko tikro nėra ir tikros priežasties mes nežinome.

Pradžioj skoliozas neskausmingas ir sunkiai neįprasta akimi pastebimas. Tankiai pasitaiko, kad siuvėjai pirmi pastebi, kad su vaiko nugara kas tai negero — kaip ir vienas petys stovi aukščiau negu kitas, viena mentė daugiau atsikišus negu kita. Lengviausia nugaros nenormalumą galima pamatyti vaiką pasistačius nugara prieš save ir paliepus jam pasilenkti į priekį iki horizontalės linijos. Nors ir mažas iškilimas kurios nors paravertebralinės dalies rodys, kad šioje vietoj stuburo slankstelių pasisukimas, arba prasideda tikras skoliozas, reikalauja geros periodinės observacijos ir specialaus gydymo. Reikia čia priminti, kad prasidėjęs skoliozas daugelyje atvejų gali progresuoti, ir ducti įvairaus laipsnio neestetines kupras, matomas net per rūbą, kas yra ypač nepatogu jaunoms mergaitėms, arba, net ir paraplegijas, jeigu stuburo lankas susidaro trumpo radiuso ir įvyksta spaudimas į stuburo smegenis.

Skoliozo gydymas gali būti konservatyvus: kaip **gimnastika, gipsai** ir įvairaus tipo **korsetai** — Milwaukee ar Hohmann, arba, jeigu konservatyvus gydymas neduoda rezultatų ir nežiūrint jo stuburo krypimas didėja, tai operatyvus. Prieš operatyvų gydymą tempimu ar gipsu stengiamasi stuburą iki amksimumo atitiesti ir po to vienu ar kitu būdu jį iškrypimo vietoj ankilozuoti.

Dr. Harrington iš Houston, Texas, 1962 m. aprašė naują operatyvų būdą skoliozo atsitiesime ir jo ankilozavime. Nors šis metodas jo buvo pradėtas studijuoti nuo 1947 metų, specialūs instrumentai tam buvo keisti ir tobulinami daugelį kartų, kaip ir pati operatyvinė technika ir, tik 1962 m. birželio mėnesio *Bones and Joints Surgery* žurnale buvo paskelbta kaip tas būdas vartojamas ir kokie instrumentai jam reikalingi.

Labai schematiškai imant, savo aprašomai operacijai jis vartoja plieninius virbalus, įvairaus storio (nuo 3/16 iki 1/4 inčo diametre) ir ilgio (nuo 3 3/4 iki 15 3/4 inčo). Vieni iš jų skirti tempimui (distraction), o kiti spaudimui (compression). Plonesni virbalai pasiduoda lenkimui vartojami iš konveksinės skoliozo pusės, kur jo kreivumas staigus ir virbalą reikia palenkti, kad pritaikyti prie nugarkaulio išlenkimo. Kita jo aparatūros svarbioji dalis — tai aštrūs, lenkti plieniniai kabliukai su jų linkime esamomis skylėmis, į kurias virbalai įremiami. Atatinkamai paruošus lignonį, jį užmigdžius ir paguldžius pusiau kniūpščioj padėtyje, piūvis daromas processus spinosis linija skoliozo srityje ir minkštos dąys atseparuojamos iki processus transversus viršūnės dorsalinėje srityje ir iki processus articularis liemens srityje. Dabar vienas kabliukas užkabinamas už apatinio processus articularis viršutinio numatyto slankstelio, o kitas į viršutinę briauną laminae lumbalinio slankstelio iš konkavines skoliozo pusės. Kuomet kabliukai vietoj ir gerai laikosi, į juose esamas angas įvedamas virbalas kurio šone yra įkirpimai ir ant kurių kabliukas užsikerta ir neslysta. Tas pats atliekama iš konveksinės skoliozo pusės, tik čia kabliukai užkabinami ant processus transversus kiek galint arčiau slankstelio kūno. Kuomet distrakcinės ir kompresinės sistemos uždėtos ir gerai laikosi, įlinkusi kupra pradedama tiesti tam tikru instrumentu (spreader) pakeliant viršutinį kabliuką ant aukštesnio vielos įkirpimo, o konveksinę skoliozo pusę spaudžiant. **Tempimas ir spaudimas daromas iš lėto ir labai palaipsniui tik per vieną įkirpimą iki galutinai pasiekiamas iškrypusios nugaros atitiesimas.** Pilnutinio nugaros atitiesimo negalima pasiekti — vis lieka kokie 10-12 laipsnių nukrypimo, bet jeigu pasiekiamas atitaisymas čia pat ant stalo nuo 50 ar 60 laipsnių iki 10 laipsnių, tai jau yra labai gerai. Jei lignonio geras stovis, tai čia pat atliekamas ir **stuburo ankilozavimas** pagal Moe techniką, t. y. pašalinus kremzlę nuo processus articularis, iš abiejų pusių įterpiamas gabalas kaulo, paimto iš spina iliaca arba processus spinosus. Po to žaizda užsiuvama ir lignonis paliekamas ant kieto, lygaus matraco, ant kurio atsargiai gali būti vartomas nuo vieno ant kito šono iki 9-10 dienų po operacijos, kuomet nuimamos siūlės ir uždedamas gipsinis korsetas. 10-12 savičių. Po 12 savičių lignonui leidžiama

atsistoti (nesėdėti) keletai minučių ir pavaikščioti 2-3 kart į dieną. Aktyvumas ir vaikščiojimas tik labai iš lėto didinamas. Jaunesniems imobilizacija korsete trumpesnė, vyresniems ilgesnė. Metaliniai instrumentai kūne gali pasilikti nuo vienerių iki 3-4 metų. Statmenas virbalų atsparumas yra iki 400 LB stiprumo.

Privalumai šios operacijos yra tie, kad iškart čia pat ant stalo ad maximum ištiesi nugarą ir ją fiksuoji, gi įremti virbalai iš abiejų nugarkaulio pusių geriau jį imobilizuoja ir artrodezas geriau gyja.

Čia tik labai paviršutiniškai aprašytas šis naujas operatyvus skoliozo gydymas. Kas norėtų su detalėmis tos operacijos susipažinti, turėtų atsiversti *Bones and Joints Surgery Journal*, išleistą 1962 metų birželio mėnesį. Operacija ilga, sunki, šokuojanti, kraujinga. Kaip kiekviena, taip ir ši operacija duoda **kompliakcijų** kaip: 1) pseudoartrozą ankilizuotos vietos, 2) dislokaciją kabliuko ir užkabinimo vietos, 3) eroziją kaulo kur uždėti kabliukai, 4) radiculitis. Nežiūrint operacijos rimtumo ir ilgumo, Harrington paduoda tik 2 mirtis iš 129 jo operuotų pacientų: viena mirtis dėl obstruktyvinės brochialinės edemos praslinkus keturiom valandom po intubacijos, antra — šešios dienos po operacijos nuo širdies silpnumo — cardiac failure. Visgi, skaitau, kad ši operacija yra techniškai labai sunki ir galima ryžtis ją atlikti tik labai gerai ir detalai išstudijavus ir bent keletą kartų pačiam prie jos asistavus.

Kiti autoriai kaip McCarroll ir Corten ir Roaf mėgino arthrodezu ir epiphysiodezu — stapling kelių slankstelių iš konveksinės skoliozo pusės ties jo viršūne sudaryti sąlygas, kad skoliotinis stuburas greičiau augdamas iš konkavinės pusės spontaniškai išsitiestų. Keturiais atvejais pirmųjų dviejų autorių mėginimai nuėjo niekais ir tik keletai iš Roaf'o 56 lignonų pavyko dalinai atitaisyti deformaciją.

L I T E R A T Ū R A

- 1) Campbell's, Operative Orthopedics, 4th Edition, Volume Two.
- 2) American Journal of Bone and Joints Surgery June, 1962.
- 3) Orthopedic Surgery by Walter Mercer Third Edition, London.
- 4) Lewis Practice of Surgery, Volume II
- 5) Ferguson Orthopedic Surgery in Infancy and Childhood, 1963.

PHYSALIA PHYSALIS

Dr. M. Budrienė

(PORTUGUESE MAN OF WAR)

Šis pranešimas buvo darytas San Juan, Puerto Rico. 1964 m. Kovo mėn. 7 d. American College of Allergists - Post Convention Meeting.

Physalia Physalis yra jūrų gyvūnas, turįs drebutinį (Jelly-like) kūną, kuris yra padengtas mėlyna būre. Ši būrė yra 12" - 6" ir pripildyta anglies dvideginio. Iš po tos mėlynos pūslės driekiasi ilgos kojos-tentacles, kurios gali būti 50-100 pėdų ilgio. Kojos turi mažutes celes, prikibusias išilgai paviršiaus. Šios celės yra vadinamos NEMATOCYSTS, ir yra pripildytos nuodingo skysčio-toksino. Kokiu būdu skystis išbėga iš cistos, nėra tiksliai žinoma, bet manoma, kad staigus kapsulės sienelės prisilietimas prie gyvo audinio pakeičia osmotinį spaudimą. Celė absorbuoja vandenį, o viduje esanti spyruoklė išsitiesia ir įsisiurbia į audinius, išleisdama toksiną.

Toksinas yra priskiriamas prie neurotoksinų ir yra labai panašus į **kobros toksiną**.

Toksinas duoda vietinį nekrozą, kuris pasireiškia sutinimu, paraudonavimu ir pūslėmis. Po kelių dienų negydomos opos pasidaro hemoraginės ir nekrotizuoja. Nekrozai dažniausiai paliečia tik poodinį sluoksnį, bet ne raumėnį. Be šių vietinio pobūdžio reakcijų pasitaiko ir sisteminių. Neurotoksinė septicemija pasireiškia mieguistumu, bronchialiniais spazmais, konvulsijomis, kraujo spaudimo kritimu, pulso sulėtėjimu etc. Toksinas gali duoti tipiską neurotoksinį efektą arba reakciją, kuri priima anafilaktinį šoką.

Šis toksinas yra mirtingas mažiems gyvūliams. 1cc. šių nuodų gali užmušti kelis šimtus pelių; žuvis miršta arba būna paraližuotos. Žmonės reaguoja įvairiai. Reakcija gali būti vietinė — tik paraudimas, limfinių liaukų sutinimas, edema ir labai didelis skausmas. Tačiau kai kurie nuo Physalia Physalis įgėlimo gali gauti reakcijas, panašias į anafilaktinį šoką: kvėpavimo sunkumas, pulso sulėtėjimas, kraujo spaudimo kritimas ir t.t.

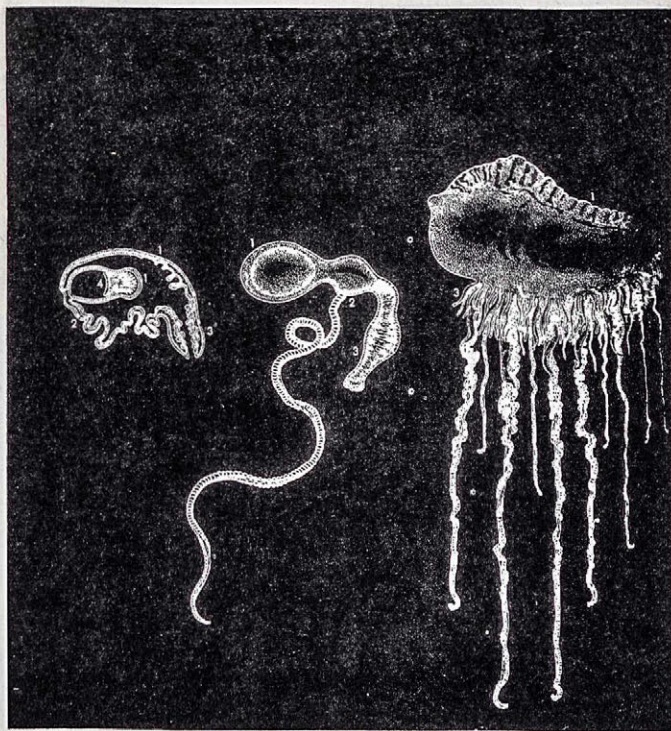
Šis toksinas yra labai pastovus. Jis išbūna šaldytuve, sausame pavidale ant smėlio net iki šešių mėnesių laiko.

Tyrimus su Physalia Physalis daro Miami universitetas, Marine laboratorijos. Dr. Charles Lane yra izoliavęs gryną toksiną. Ši me-

džiaga yra sudaryta iš didelių molekulių, kurios yra baltyminės kilmės. Yra surasta apie 8-10 amino rūkščių, iš kurių glutamic rūkštis yra dominuojanti. Paskutiniu metu yra daromos ir elektroforetinės studijos. Pagal šį metodą rasta 4 polipeptidai.

Iki šiol buvo manoma, kad ši reakcija nuo Physalia Physalis yra grynai toksinė, tačiau tolimesni tyrinėjimai sukelia įtarimą, kad ši reakcija gali būti ir **alerginio** pobūdžio.

"Time" žurnale (83:48.1964) yra aprašytas mirties atsitikimas nuo Portuguese Man of War. Tūlas J. Goodman 73 metų amžiaus minė nuo įgėlimo. Straipsnis įtaigoja, kad jis turėjęs "coronary artery disease" ir miręs nuo šoko. Tačiau gal Mr. Goodman buvo sensitizuotas ankščiau ir mirė nuo tipiško anafilaktinio šoko?

Physalia Physalis - Portuguese Man of War randama Floridos krantuose. Akvariume jos neauga, todėl sunku sekti jų vystymąsi. Miami, Floridoje jos atsiranda spalio mėnesį ir būna

labai mažos, net grūdo didumo, tačiau jau turi visas nuodingas ypatybes. Rudenį jos auga ir žiemos gale pasiekia savo naturalaus didumo. Daugiausia jų pasirodo kovo mėnesį. Atbūriavusios iš gilumos vandenių, jos čia būna iki vėlybo pavasario, o paskiau išnyksta iki kito rudenio, kol vėl pradeda naują gyvenimo ciklą. Portuguese Man of War (vardas yra kilęs iš tų laikų, kai Portugalija buvo stipri jūrų valstybė).

Physalia Physalis - Portuguese Man of War yra laikoma labai gražiu jūrų gyvūnu, panašiu į Kalėdinį papuošimą, kuris su savo šviesia mėlyna būre plūduriuoja ant vandens. Jų dar yra randama Bimini salose, labai retais atvejais prie Cape Cod ir kitose Karibų jūros vietovėse.

Prie šios grupės nuodingų ir žalingų gyvūnų priklauso *Sea Nettle*, randama prie Chesapeake Bay, *Veella (By the Wind Sailors)* kuri gyvena prie Atlanto ir Pacifiko krantų. Australijoje yra dar baisesnių — tai *Sea Wasp*, nuo kurios įgėlimo žmogus miršta per kelias minutes.

Artinantis sezonui vykti į Floridą, kiekvienas turi išmokti pažinti šias "grožybes" nes kaip anksčiau minėjau, nuo jų gali pasitaikinti ne tik lokalinės, bet ir sisteminės reakcijos.

Gydymas susideda iš vietinio: tepimas su alkoholiu, amoniaku arba sepcialia mikstūra, kurią sudarė Dr. Shuttle. "Grenald Shuttle Lotion"; 2) sisteminio: antihistaminiai vaistai, skausmui ir niežėjimui sumažinti, o ypatin-gais atvejais reikalingas adrenalinas ar net steroidai.

BIBLIOGRAFIJA

1. Man of War Fleet Attacks Bimini, by Paul A. Zahl. National Geographic. February, 1952.
2. Man of War Attacks Bimini, by Paul A. Zahl. The book of fishes.
3. The Portuguese Man of War by Dr. Charles Lane, Scientific American. March, 1963.
4. The deadly Fisher, by Dr. Charles Lane. National Geographic. March. 1963.
5. Animal Biology, by Michael F. Guyer.
6. Time. News Magazine. 83:48. March, 1964.

TARPTAUTINIS FIZIATRŲ KONGRESAS PARYŽIUJE

Šios rūšies specialistų suvažiavimai įvyksta kas dveji metai ir kiekvieną kartą kitoj valstybėj.

Šiais metais rugsėjo 6-11 dienomis buvo Paryžių, naujuose moderniškuose Medicinos Fakulteto rūmuose.

Suvažiavimą atidarė Dr. Andre Grossiord — kongreso pirmininkas. Jis, po savo trumpos sveikinimo kalbos, uždegė amžiną ugnį, kuri liepsnojo iki suvažiavimo pabaigos. Po sveikinimo kalbos, orkestras pagrojo prancūzų Himną ir kelius klasikinius muzikos dalykus. Toliau sekė pprograma, kuri susidėjo iš: paskaitų, simpozijų, diskusijų, laisvų pranešimų, parodos (vaistų ir mediciniškų instrumentų) ir linksmosios dalies.

Pirmąją paskaitą "Proprioceptorių funkcijos ir gydomieji pratimai", skaitė Dr. Clemmensen, S iš Kopenhagos, iškeldamas anatomicinę ir fiziologinę reikšmę proprioceptorių ir gamma skaidulų gydomuose pratimuose ir jų veikimą į stuburo smegenų priekinių ragų ląsteles.

Toliau kalbėjo Dr. Kottke iš Minneapolisio, U.S.A. apie "Šių dienų pažangą kineziologijoje". Jis pastebėjo, kad kineziologijos pagalba yra išaiškinta nervų-raumenų veikimas kaip, kontrolė, koordinacija, jėga ir ištvermė.

Dr. Richardson, A. T. iš Londono skaitė paskaitą "Elektrodiagnostinė reikšmė klinikinėj medicinoj". Jis savo paskaitoj nagrinėjo, kaip elektros pagalba nustatyti neuropatinius, t.y. apatinio motorinio neurono vieno arba kelių šaknų, arba periferinio nervo sužeidimus ir myopatinius, t.y. muskulų skaidulių sutrikimus. Kaip vieną iš diagnostinių priemonių, jis rekomendavo EMG (Elektromyografija) — stebint muskulų motorinius vienetus ekrane, klausant garsų, matuojant nervų laidumo laiką (latency) ir analizuojant jėgos — laiko ilgumą /i/t/ kreivąją.

Toliau šią temą vystė Dr. Isch, F. iš Strasbourg, Prancūzijos ir Dr. Lundervold, A. iš Oslo, Norvegijos. Abu šie gydytojai pabrėžė, kad EMG yra viena iš labiau naudingų prie-

monių muskulų veikimo užrekordavimui. Jos pagalba galima tiksliai nustatyti kurioj vietoj yra nervo sužeidimas, jo degeneracija ir ar vyksta regeneracija: stebint atskirus potencialus, fibrilaciją, normalius ir gigantiškus motorinius vienetus. EMG padeda nustatyti diagnozę ir prognozę.

Paskaitas iš Balneologijos skaitė: Dr. Jankowiak, J. iš Lenkijos, Dr. Oshima, Y. iš Japonijos ir Dr. Terrier, J. C. iš Šveicarijos.

Dr. Jankowiak prirašo vandens vonias (whirlpool) 101-102°F pacientams sergantiems Angina pectoris. Jis liepia jiems įmerkti abi rankas iki alkūnių ir palaikyti 20 minučių laiko. Pasak jo, skausmai krūtinėje sumažėja po tokios vonios.

Dr. Oshima paminėjo įvairias vonias ir natūralius šaltinius, esančius Japonijoje. Jis priminė, kad jo krašte yra; karšti rūgšties šaltiniai (PH 0.5-20), natūralūs šilti dušai, smėlio, purvo vonios ir sieros. Japonai jas vartoja kaip pagelbinę priemonę sergantiems polio, arthritu, strokų, net ir turintiems aukštą kraujo spaudimą. Jis pademonstravo filmą iš visų virš minimų šaltinių.

Dr. Terrier, J. C. įrodė penetraciją mineralų į kūną vartodamas izotopų techniką. Jis priminė, kad japonai studijuoja mineralų absorbciją paneriant pelę į vandenį, o vokiečiai tik įmerkiant žiurkės uodegą.

Toliau sekė paskaitos apie "Orthetics ir Prosthetics". Jas skaitė Dr. Bennett, R. L. iš

Kalifornijos, U.S.A. ir Dr. Houssa, P. iš Belgijos.

Dr. Bennett priminė svarbą Orthotinių įrankių sergantiems reumatizmu. Vartojant juos galima: išvengti pathologinių iškrypimų, jų pagalba galima juos sumažinti ir jie apsaugo sąnari nuo sužeidimų. Jis pademonstravo įvairius įrankius, kuriuos jis naudoja savo pacientams.

Dr. Houssa kalbėjo apie rankų protezus. Žmogus nustojęs rankos arba jos dalies pergyvena didelį psichologinį sukrėtimą. Dirbtinė ranka gražina jam pusiausvyrą ir visuomenės akyse jis jau nėra berankis invalidas.

Apie Rehabilitaciją kalbėjo Dr. Rusk, H. A. iš New York, U.S.A. Dr. Bangma, B. D. iš Olandijos ir Dr. Pierquin, L. iš Prancūzijos.

Dr. Rusk pasakė, kad pailgėjus žmonių amžių, padaugėjo senesnių žmonių su įvairiais fizineis sutrikimais (paraližuotų, amputuotų). Todėl dabar daugumos gydytojų problema nėra ūmios arba užkrečiamos ligos, bet chroninės, susijusios su invalidumu. Tokie žmonės sudaro socialinę, ekonominę ir politinę problemą, kuri turi būti išspręsta vadovaujantis žmonišku mo principais.

Dr. Bangma diskutavo problemas susijusias su invalido grįžimu namo, jo ir jo šeimos prisitaikymu, jo tolimesnę rehabilitaciją ir kaip ji yra sutvarkyta Olandijoje.

Dr. Pierquin kalbėjo apie invalido grįžimą į darbą ir kaip tai yra daroma Prancūzijoje. Jis

Luvro muziejaus lankymas. Dr. K. Šimaitienė — trečioji iš kairės.

pasakė, kad jaunas invalidas turi grįžti į darbą moraliniais, ekonominiais ir medicinos šuometimais. Tam darbui jį paruošia "Occupational rehabilitation". Čia yra įvertinamas jo invalidumo laipsnis, patikrinamas jo pajėgumas darbui, jo protiniai gabumai (I. Q.) ir jei reikalinga duodama jam atitinkama mokykla.

Kineziterapiją prie chroniškų plaučių ligų diskutavo Dr. Macek, M. iš Čekoslovakijos ir Dr. Prime, F. J. iš Anglijos.

Dr. Macek paminėjo anatominius pasikeitimus plaučiuose sergant asthma, pulmonary fibrosis, emphysema ir kineziterapijos svarbą kvėpavimo muskulams. Ypatingą dėmesį jis kreipia į kvėpavimo gilumą ir dažnumą.

Dr. Prime kvėpavimo terapiją skirsto į: 1. plaučių ventiliaciją ir 2. pašalinimą iš plaučių užsistovėjusios sekrecijos. Jis netiek kreipia dėmesio į kvėpavimo gilumą, kiek į poilsio fazę.

SYMPOSIA

1. Fiziatrio rolę periferinio nervo sužeidimo atveju diskutavo Dr. Wynn Parry, C. B. iš Anglijos.

Terapiją jis padalino į dvi dalis: prieš ir po operacijos. Prieš operaciją, jis pataria daryti pasyvius pratimus metacarpo-phalangealiniuose ir interphalangealiniuose sąnariuose. Po operacijos, kad išvengus deformacijos rankos, jis ypatingą dėmesį kreipia į plasterius, šulius (splints) ir fizioterapiją.

2. Fizioterapijos reikalingumas traumatinuose periferinio nervo sužeidimuose skaitė Dr. Jantsch H. Vienna, Austria.

Jo patyrimais terapija pagreitina gijimą ir regeneraciją, apsaugo arba sulėtina paraližuoto raumens atrofiją, apsaugo sąnarį nuo kontraktūrų, pagerina cirkulaciją ir palengvina skausmus.

3. Dr. De Seze, S. iš Paryžiaus kalbėjo apie Coxarthrosis, Pirminė caput femoris necrosis, Coxitis ir Periarthritis. Autorius nagrinėjo tų ligų gydymą vaistais, fizioterapijos ir chirurgijos pagalba.

Tą pačią temą toliau vystė Dr. Abud, C. M. iš Brazilijos ir Dr. Staudinger, G. iš Vokietijos.

4. "Maži kaklo sutrikimai ir jų pasekmės", kalbėjo Dr. Poal, M. iš Ispanijos.

Autorius priminė, kad ir menki, bet dažni kaklo sutrenkimai dažnai yra priežastis spondyloarthrosis. Jis pasakė, kad jo krašte daugiausia tokių susirgimų pasitaiko vyrų ir moterų tarpe,

kurię nešioja sunkius krovinius ant galvos. Jis gydo juos simptomatiniai ir fizioterapijos pagalba: kaip elektroterapija, masažais ir t.t.

Toliau nagrinėjo šią temą Dr. Bergamini, L. iš Italijos, jis priminė kad tokių sužeidimų atveju gali būti paliesta proximalinė dalis Plexus brachialis, nors X-Ray ir nerodo išnėrimo arba lūžimo slankstelių.

5. TETRAPLEGIA

Dr. Guttmann, L. iš Anglijos davė statistiką savo pacientų Jis savo žinioje turėjo 421 traumatic tetraplegic pacientus. Iš jų:

147 mirė 2-ųjų metų laikotarpyje,
174 mirė nuo 2 - 7 metų laikotarpio,
62 „ nuo 7 - 17 „ „
32 „ nuo 17 - 32 „ „

Daugiausiai jų mirė nuo šlapimo takų uždegimų.

"Psychosocialinės problemos tetraplegikų" skaitė Dr. Gingras, G. iš Kanados. Jis davė savo pacientų statistiką ir priminė, kad daugumai iš jų buvo reikalinga psychosocialinė pagalba, kadangi jie neturėjo realistinio supratimo apie savo luošumą. Jis čia pridėjo sekančią statistiką:

1. realistiniai pacientai — žino, kad amžiais liks luošai	53 %
2. Apatiški, pasyvūs	22 %
3. Ne realistiniai su iliuzijomis (mano, kad vieną dieną bus normalūs)	11 %
4. Nesutinka su likimu	14 %

Užbaigdamas paskaitą autorius priminė, kad daugumas paralyžuotų pacientų pasidaro realistais 3-5 metų laikotarpyje, bet kaikiurie iš jų vistiek palieka nerealistai.

Į pramogų dalį įėjo: Luvro muziejaus lankymas, važinėjimas laivu Senos upe (laive vakariene ir šokiai). Theatre A la Comedie — Francaise buvo uždaras spektaklis gydytojams ir jų šeimoms, suvaidinta komedija "Gentelmenas" Moliero, kuri buvo taip puikiai artistų atlikta, kad ir nesuprantas prancūzų kalbos galėjo suprasti veiklą.

Moulin Rouge restorane buvo surengta vakariene su labai gausia programa.

Kongreso uždarymo proga Dr. S. Licht iš U.S.A. padėkojo suvažiavimo prezidentui Dr. A. Grossiord'ui ir jo padėjėjams už taip planingai ir įdomiai suruoštą suvažiavimą ir priminė, kad sekantis bus 1966 metais Montrealy, Kanadoj.

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

kas naujo

CHIRURGIJOJ

Skrandžio užšaldymas.

Nuo skrandžio užšaldymo įvedimo dvylikapirštės žarnos žaizdos gydymui 1961 m. — „fiziologinė gastrektomija“ — vis girdima skirtingų nuomonių dėl paties metodo veiksmingumo ir dėl komplikacijų, susijusių su juo.

Amerikos Gydytojų Sąjungos Žurnalas patiekia kritišką šito metodo apžvalgą, surinktą iš 20 atskirų tyrinėtojų grupių arba pavieniai dirbančiųjų šioje srityje. Apžvalga apima 826 pacientus.

Nors kai kurie tyrinėtojai naudoja gal būt truputį skirtingą techniką, tačiau pati skrandžio užšaldymo procedūra visur yra vienoda. Ji atliekama nurytame balione, kuriame cirkuliuojamas etylo alkoholio skiedinys maždaug 45 minutes. Alkoholio skiedinys yra reguliuojamas taip, kad ištekejimo temperatūra yra tarp —15 ir —20C, o ištekėjimo — tarp —8 ir —10C. Teorija yra, kad temperatūros nužeminimas laikinai sumažina skrandžio sekreciją ir tuo būdu įgalina dvylikapirštės žaizdos gijimą.

Iš iki šiol turimos praktikos matyti, kad skrandžio sekrecijos sumažėjimas po užšaldymo vėl grįžta į pirmąją padėtį maždaug tarp 6 savaičių ar 6 mėnesių. Pradinis subjektyvių simptomų pagerėjimas pagal atskirų tyrinėtojų statistikas svyruoja tarp 72% ir 100% visų gydytų pacientų. Visiškai be simptomų nuo 6 mėn. iki 18 mėn. viena tyrinėtojų grupė praneša 13%, o kita — beveik 50% visų pacientų. Ligoniai buvo stebimi be specialios dietos ir be vaistų.

Būta ir su užšaldymu susijusių komplikacijų. Jos skirstomos į dvi pagrindines grupes: melena ir skrandžio žaisdų atsiradimą. Maždaug 8,5% visų pacientų turėjo pirmosios grupės komplikacijas, o 2,5% — antrosios grupės. Tačiau statistikos ir čia labai svyruoja atskirose tyrinėtojų grupėse. Viena komplikacija po užšaldymo iššaukė skrandžio žaizdos perforaciją ir ligonis mirė.

Išvadoje beveik visų tyrinėtojų nuomonė buvo, kad skrandžio užšaldymas dvylikapirštės žaizdos gydymui šiuo metu turėtų būti laikomas tik eksperimentiniu metodu, reikalaujančiu dar tolimesnių studijų ir papildomo įvertinimo medicinos centruose.

Virškinamųjų organų transplantacija, nauji organai vietoje senų?

Viltis kuomet nors pakeisti kepenis, skrandį arba žarnas naujais organais dar neseniai buvo laikoma kaip neįmanomu stebuklu mūsų dienose. Tačiau šiandieną yra įvykęs faktas, kad žmogaus kūno audiniai ir tam tikri organai gali būti išimami ir vėl įdedami tam pačiam individui arba net transplantuojami kitam asmeniui. Transplantacijos rezultatai dažnai dar būna blogi, bet kai kada jie būna tiesiog stebėtinai geri.

Chicagos universiteto tyrinėtojai savo bandymuose praneša sėkmingas širdies, skydinės liaukos, paratyroidinės, plaučių, kepenų, skrandžio, žarnų, blužnies, inkstų, adnenalinių ir ovarinių liaukų transplantacijas.

Virškinamųjų organų srityse pastangos daromos plonųjų žarnų, skrandžio, kepenų ir visai neseniai kasos liaukos transplantacijose.

Pirminiai plonųjų žarnų autotransplantacijos bandymai su šunimis buvo sėkmingai atlikti ir po to stebėti virš dviejų metų. Paprasta venų ir arterijų anastomozė patenkinamai revitalizuoja audinius, o greita limfatinė takų regeneracija įgalina normalų virškinimą ir absorpciją. Centrinės nervų sistemos ryšių trūkumas tarp implantuotos žarnos ir centrinės nervų sistemos, atrodo, neigiamų pasekmių neturi.

Pilna skrandžio transplantacija pradžioje buvo nesėkminga. Ji baigdavosi dažniausiai gyvulio nugaišimu dėl kraujo indų trambozės ir to pasekoje įvykusios esofago — gastrinės anastomozės nesuaugimo. Vėliau ši technikinė kliūtis buvo pašalinta panaudojant anastomozei kairiąją inkstų arteriją su kairiąja skrandžio ir blužnies arterija. Skrandžio motilitetas po transplantacijos, atrodo, daug nenukenčia. Achlorhidrija, tiesa, gali užsitęsti iki 3 mėn., bet apetitas ir sveikata greitai sugrįžta.

Kepenų transplantacija tuo tarpu nėra tiek sėkminga. Gyvuliai dažniausiai nugaišta 5-10 dienų laikotarpyje. Viena iš svarebsnių klūčių yra pakitimai kraujo koaguliacijos mechanizme.

Daug problemų dar reikia išspręsti, kad organų hemotransplantacija platesniu mastu bū-

tų galima sėkmingai panaudoti žmoguje. Iš tokių svarbesnių problemų pažymėtinos yra: tinkamų organų parūpinimas transplantacijai; organizmo imuniteto sumažinimas arba visiškas jo pašalinimas transplantuotiems organams; geresnių metodų suradimas kepenų funkcijoms apsaugoti laike transplantacijos.

Tačiau didelė pažanga yra daroma ir šioje srityje ir gal net mūsų generacija bus dar liūdininkė faktų, kada mirusiųjų organai bus restauruojami in vitro ir vėl gražinami šeiminiui arba panaudojami kito asmens sutrikusiems virškinamiesiems organams pakeisti. Kas vakar atrodė fantazija — rytoj modernioje medicinoje gali virsti realybe.

Totalinė pankreatektomija aštraus pankreatito atveju

Iš bendrųjų chirurginių pavojų (emergency), aštrus pankreatitas dažnai būna sunkiausiai nustatyti ir gydyti. Kai diagnozė žinoma, ligoniai paprastai gydomi konservatyviu būdu. Deja, pankreatito eigos dažnai negalima pramatyti. Sunkumai iškyla ypač tada, kai konservatyvus gydymas būna be pasekmių ir ligonio sveikata palaipsniui blogėja kol pagaliau bai-

giasi mirtimi. Tokiais atvejais, atrodo, galima rizikuoti imtis ir drastiškiausių priemonių sergančiojo išgelbėjimui.

Anglų chirurgas Dr. G. T. Watts praneša toki nepaprastai aštraus pankreatito atvejį, kur po nesėkmingo konservatyvaus gydymo buvo padaryta totali pankreatektomija. Kartu su kasa buvo pašalinta blužnis, dvylikapirštė žarna ir pylorinė skrandžio dalis. Bendrasis tulžies kanalas ir likusioji skrandžio dalis buvo sujungti su plonosiomis žarnomis — jejunum. "Po operacijos labiausiai stebinantis dalykas buvo nepaprastai greitas šito paciento pasveikimas", rašo autorius.

Gavosi įspūdis, kad kasos pašalinimas, kartu pašalino ir kenksmingas medžiagas, kurios buvo ligos priežastimi. Dr. Watts mano, kad ši kenksminga medžiaga yra polipeptidas, pagamintas trypsino veikia ant kitų audinių. Jo manymu, greičiausiai tai yra Bradykininas.

Išvadoje siūloma laparatomija ir eventuali pankreatektomija tada, kada pankreatitas nepagydomas konservatyviu būdu. Tačiau operacijos rizika yra labai didelė ir ji turėtų būti daroma tik beviltiškais atvejais.

Dr. Z. Brinkis

LIETUVOS FONDO VAJAUS REIKALAI

Illinois Liet. Gyd. Draugijoj buvo sudarytas L. Fondo vajuos komitetas, kuris savo veiklą mėgino išvystyti 1964 metų pabaigoje. Minėto komiteto nariai peržvelgė Illinois valstijos liet. gydytojų sąrašus ir įsitikino, kad dar daug gydytojų neįstočiusių į Liet. Fondą. Todėl, kiekvienam komiteto nariui buvo paskirta tam tikras skaičius gydytojų, kuriuos reikėjo kontaktuoti bei raginti paremti Liet. Fondą.

Tikėtasi gerų rezultatų, juo labiau, kad pastaruoju metu Liet. Fondas gavo oficialų pranešimą del teisės L. Fondo įnašų atskaitymo nuo pajamų mokesčių. Tačiau, nežiūrint į tai, iš gydytojų naujų narių neperdaugiausiai susilaukta.

Nuo liepos mėn. 1 d. iš naujų narių yra pažymėtini: dr. Juozas ir Ona Petrikai aukojo 1000 dol.; dr. Petras Tunkūnas — 1000 dol.; dr. XY su ponja (prašė pavardės neskelbti) — 1000 dol.; dr. Antanas Stankus — 250 dol.; dr. Zigmas ir Žibutė Brinkiai — 200 dol. ir dr. Bronis Gaižiūnas su ponja — 200 dol.

Savo įnašus papildė: dr. Antanas ir Elenutė Razmai iki 3000 dol.; dr. Petras ir Stefa Kisieliai — iki 2000 dol.; dr. Juozas ir Barbora Plikaičiai — iki 1000 dol.; dr. Kazys ir Marytė Ambrozaičiai — 1000 dol. ir dr. Vaclovas Šaulys — iki 800 dol. Kiti papildė savo įnašus iki 500 dol. ir mažiau.

Taigi, per 1964 m. antrąjį pusmetį, gydytojai Liet. Fondą praturtino su 8020 dol. suma. Reikia tikėtis, kad 1965 metų pirmasis pusmetis aukomis bus dar gausesnis ir š.m. L. Fondo narių metiniam suvažiavime gydytojų dalyvaus žymiai daugiau nei anksčiau.

Šiais metais, pagerbiant mūsų partizanus, žuvusius dėl Lietuvos laisvės, būkime duosnūs L. Fondui, kuris kaskart sėkmingiau spręs mūsų lietuviybės problemas bei rems lietuviškos kultūros reikalus.

Pasirodykim tikrai verti mūsų gydytojų pirmtakūnų kovotojų iš anos gadinės.

Dr. Vytautas Tauras

SVARBIUOJU UŽDAVINIU

Dr. S. Biežis

Tęsinys iš pereinamo numerio.

Jaunimo lietuviškumas — mūsų ateitis

Bilė organizacijos sėkmingas tęstinumas tiesioginiai remiasi savo jaunąja karta arba kaip įprastai sakome — mūsų jaunimu. Tas jaunimas gali stipriai įsijungti į savo tėvų organizaciją ir ją netik reikiamai išlaikyti, bet ir jos veiksmus plėsti savo jautavės energija. Tačiau jaunimui susidomėti ne jo įkurta organizacija būtina reikiama, kad jis tą organizaciją gerai pažintų, suprastų jos tikslus ir tiesiog pasiimtų jos dvasią, kas į ją traukte trauktų be jokio vertimo, kuriuo niekuomet nepasiekiamą nužiūrėto tikslo.

Tačiau tikrovė parodė visai ką kitą. Senosios išėivijos jaunimas tokiomis jų tėvų įkurtais organizacijomis visai nesidomėjo, nes neatitiko jaunatvės dvasiai. Užtat jos nyko, dar tebegyvuojančios tik mērdis, nes nėra kam pasitraukusių pavaduoti. Gi Susivienijimus galima laikyti išimtimis, nors tik dalinai, nes jie dėl savo skirtingo charakterio ir paskirties visgi pajėgė įtraukti kad ir mažą dalį savo jaunimo.

O kaip su paskutinės išėivijos savosiomis organizacijomis, kurių atsirado kaip grybų po lietaus? Nekurios jų jau išgyveno apie penkio-liką metų ir jau pradeda justis rėtėjimą, nes laikas atšaukia pastoviai savo skaičių, o jų veikai-jaunimas taip pat nesiinteresuoja ir žinoma, nesijungia. Taigi jų galutinis likimas tokis pat, kaip senosios išėivijos lokalinių organizacijų. Žodžiu, šiuo keliu, atseit, per tėvų įkurtas organizacijas, kaip patsai gyvenimas, rodo visai nėra galimybės išlaikyti lietuviybės ilgesniai ateičiai. Dviejų išėivijų platūs bandymai tai aiškiai įrodė ir absoliučiai nėra pagrindo kartoti panašias klaidas. Pirm einant toliau, tačiau reikia padaryti išskirtiną rezervaciją techniškoms organizacijoms, kaip antai: daktarų, inžinierių ir architektų ir kitų, kurioms yra rimto pagrindo ilgiau išsilaikyti ir net plėstis, nes į jas profesijos ryšių sumetimais įsijungia atžalynas. Tai šia linkme nors tiek džiugu, kad yra galimybės profesiniam jaunimui pasiimti lietuviybę savo tėvų įkurtose organizacijose.

Tvirčiausias lietuviškumo išlaikymo židinys yra pati šeima, kurios tėvai nuo pat kūdi-

kystės savo vaikučius išmokino lietuvių kalbos, supažindina juos su lietuviška kultūra, tradicijomis, garbinga praeitimi ir t.t. Žodžiu, beaugantį savo jaunimą išauklėja jį lietuviškoje dvasioje. Tai neginčijama aksioma lietuviybei išlaikyti išėivijoje. Juo daugiau tėvų šia pareiga persiims ir daugiau ryžto dėsi savo vaikus išauklėti sąmoningais lietuviais, tuo išėivija bus pajėgesnė dirbti ir kurti lietuvišką kultūrą, kuri bedirbančius savaime stiprins. Šitaip netik lietuviybė laikysis, bet ji ras stiprybės plėstis.

Su dideliu džiaugsmu galima pasigėrėti naujosios išėivijos pramatymu, iniciatyva, ryžtu ir ištverme įkurti ir tinkamai išlaikyti: tiklą lituanistinių mokyklų, lietuvių skautijos gausūs vienetai, vaikų darželių, dainų ansamblių, tautinių šokėjų grupių, sporto klubų ir t.t., kas tėvų pastangas papildė bei brandina lietuviškumą augančiame jaunime. Tai neišpasakytai stipri uola, ant kurios statomas nesugriau-namas lietuviškas namas, iš kurio spinduliuos lietuviybės šviesa. Šių visų garbingų institucijų vadams-mokytojams reikia iš gilumos širdies palinkėti nepalūžtamos ištvermės ir stiprybės. Tačiau linkėjimai esti reikšmingi kai jie lydimi atitinkama parama, kurios reikia ir nepaliaujamai reikės, kad tos institucijos reikiamai veiktų. Apie pačią paramą vėliau pakalbėsime.

Gyvendami ne savoje žemėje ir esant skaičiumi mažumoje lietuviybę išlaikyti jaunime aplinkybės tikrai nepalankios, nes nutautėjimui pagundų ir progų sutinkama ant kiekvieno žingsnio. Kad prieš tą visą atsispirti ir laimėti reikia daug išminties, takto ir atitinkamo pramatymo, ypač kai paaugliai lanko mokyklas, kurių aplinka visai nepalanki lietuviškumui. Tas jaunimas ieško dvasinio pasitenkinimo, kurį randa bendravime su ne lietuvių kilnės jaunimu. Jį varu išplėsti iš tokio bendradarbiavimo psichologiniai neatitinka jo dvasiai, nes tai jau būtų prievartavimas, kuris nenuves į tikslo paskirtį. Apart to dar pasidarytų jam tuštuma, kuri gali būti pražūtinga visais atvejais.

(Pabaiga sekančiam numeryje)

CENTRO VALDYBA

ALGS centro valdyba buvo susirinkusi posėdžiui 1964 m. lapkričio mėn. 9 d. d-rų Budrių rezidencijoje, kuriame dalyvavo pirm. dr. Tauras, vicepirm. dr. Budrienė, ir sekretorius dr. Balukas. Sverbesnieji šio posėdžio nutarimai:

1. Nutarta priimti **Naujosios Anglijos Liet. Gyd. Draugiją** į ALGS pilnateisiu nariu, linkime jai sėkmės profesinėje ir visuomeninėje veikloje.

2. ALGS centro valdyba primena **Liet. Gyd. Draugijoms sumokėti 1965 m. mokesčius** — 3 dol. asmeniui ir Liet. Gyd. Biuletenio prenumerata 4 dol. metams. (Viso 7 dol.).

3. Liet. Gyd. Draugijų naujai kadencijai išrinktų valdybų sąrašai:

Naujosios Anglijos Liet. Gyd. Draugijos Valdyba:

Dr. Stasys Jasaitis, pirmininkas
Dr. Vladas Vaitkus, ižd. — sekretorius

Ohio Liet. Gyd. Draugijos Valdyba:

Dr. A. Martus, pirmininkas
Dr. H. Brazaitis, vice-pirm.
Dr. D. Degesys, sekretorius
Dr. J. Skrinska, iždininkas
Dr. V. Ramanauskas, narys

Ontario (Kanada) Liet. Gyd. Valdyba:

Dr. S. Pacevičius, pirmininkas
Dr. J. Yčas, sekretorius
Dr. E. Galiauskienė, narys
Dr. J. Vingilis, narys

Dr. Gediminas Balukas
ALGS sekretorius

**ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
DRAUGIJA**

Susirinkimas įvyko spalio mėn. 27 d. Į draugiją buvo priimtas Dr. A. Monstavičius. Į Lietuvos Tarybos konferenciją atstovais buvo išrinkti Dr. K. Drangelis ir Dr. J. Valaitis.

Po šio trumpo "business" pasitarimo sekė Dr. J. Valaičio paskaita "Limfomų ir leukemijų diagnozė ir gydymas". Paskaitą papildė Dr. A. Kavaliūnas ir Dr. Ringus.

**KALIFORNIJOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
DRAUGIJA**

Rudeninis draugijos susirinkimas įvyko spalio mėn. 11 d. Santa Monicoje, Dr. M. Devenio namuose. Malonu pažymėti, kad šį kartą susirinkime dalyvavo net 12 lietuvių gydytojų. Kaip matome, tai jau gražus būrys. Naujais nariais į Draugiją buvo priimti Dr. Algirdas Milašis ir dantų gydytoja Dr. A. Balčiūnienė. Susirinkimas buvo ne tik narių skaičiumi gausiausias, bet ir savo diskusijomis turėtų būti gyviausias iš iki šiol turėtų. Dalis kolegų buvo atvykę su poniomis. Tas, žinoma, taip pat prisidėjo prie pakilios nuotaikos palaikymo.

Oficialioji dalis buvo pravesta pirmininko Dr. M. Devenio. Čia jis pirmiausia perdavė liūdną žinia apie staigią Dr. V. Tercijono mirtį. Susirinkusieji ta proga pasiuntė velionies namiškiams užuojautos atvirutę su visų parašais. Sekė trumpi valdybos narių pranešimai, o po jų diskusijos. Vėliau sekretorius perskaitė Dr. M. Namiko laišką ir kartu perdavė Draugijos kasininkui \$25 čekį, kurį Dr. Namikas skyrė nario mokesčiui iš anksto sumokėti.

Klausimuose ir sumanymuose Dr. Z. Brinkis pasiūlė ateityje Draugijos susirinkimus pajairinti trumpomis paskaitomis, kurios galėtų būti skaitomos ne tik Draugijos narių, bet ir kviestų prelegentų, rašytojų, menininkų.

Kelta mintis, kad Kalifornijos Lietuvos Gydytojų Draugija turėtų parūpinti pereinamąją trofėją atžymėti varžybose laimėjusiems Los Angeles lietuviams sportininkams.

Ieškota būdų praturtinti Draugijos kasą. Po trumpų diskusijų buvo priimtas Dr. S. Barnett pasiūlymas.

Susidomėta mrusių lietuvių gydytojų registracija Kalifornijoje. Žinias surinkti apie Los Angeles Kalvarijos kapinėse palaidotą pirmąjį lietuvių gydytoja Dr. V. Bendoravičių pavesta sekretoriui.

Susirinkimams pagyvinti Dr. J. Mikelionis skatino, kad ir ateityje visi Draugijos nariai būtų pasiruošę aktyviai dalyvauti diskusijose ir pareikšti savo nuomonę iškeltais klausimais.

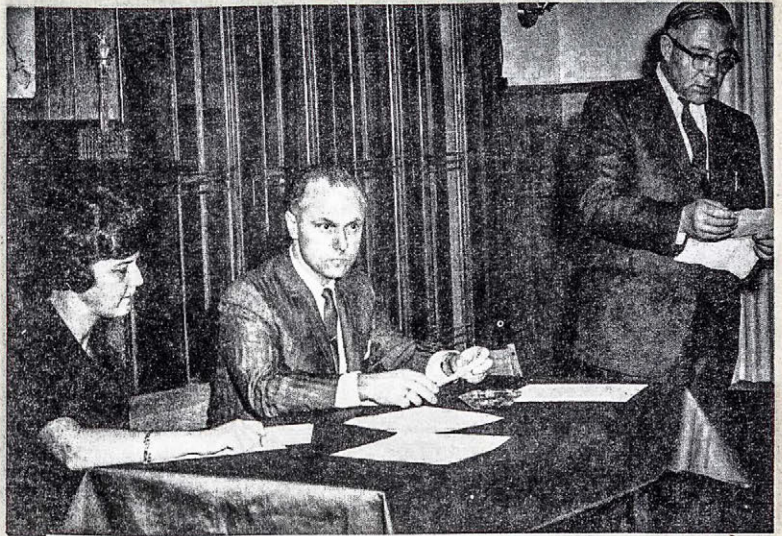
Toliau nutarta, kad Draugija ateityje galėtų suruošti kai kuriuos pobūvius arba šiaip išvykas į gamtą drauge su Los Angeles Technologų Klubu.

Po susirinkimo visi dalyviai buvo šauniai pavaišinti ponios Alenos Devenienės.

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS 8-JI METINĖ KULTŪRINĖ PREMIJA

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinė kultūrinė 1000 dolerių premija paskirta p. Broniui Kvikliui už leidimą ir jau išleidimą (bus 3 tomai) knygos "Mūsų Lietuva". Premija laimėtojai buvo įteikta Draugijos pirmininko Dr. Vaitėno per metinį Draugijos suvažiavimą lapričio mėn. 7 d. 1964 m. Čiurlionio namuose, Clevelande, Ohio. Pirmininkas pakvietė visus pagerbti mirusius, o jų tarpe tik liepos 25 mirusią Dr. D. Kesiūnaite, o po to suvažiavimui pristatė naujus baigusius ir dar studijuojančius narius: Peckuviene, Matienę, Stankaitytę, Sakalą, Stankevičių.

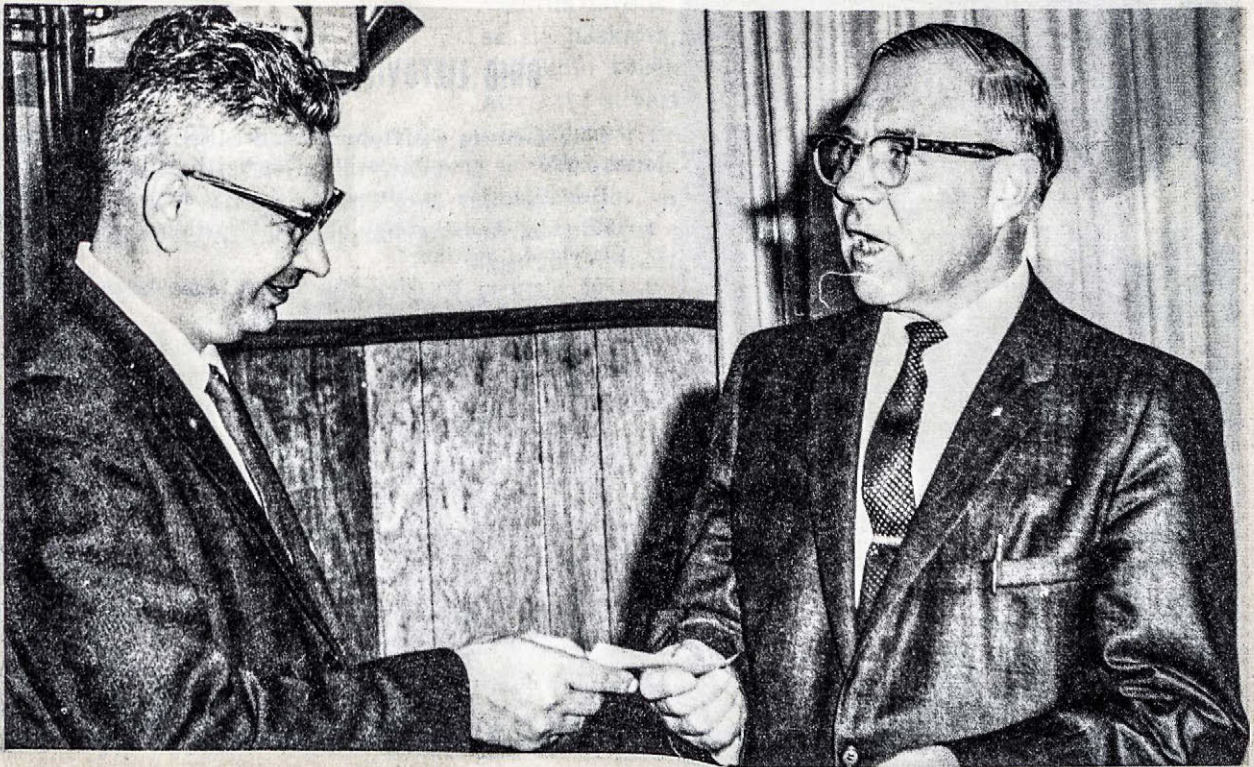
Suvažiavimui pirmininkavo Dr. D. Degešys, sekretoriavo — Dr. G. Paulikonienė. Suvažiavime taip pat dalyvavo PLB centro valdy-

Ohio L. G. Draugijos suvažiavimo prezidiumas. Dr. G. Paulikonienė sekretorė, dr. D. Degešys — pirm.

bos nariai: St. Barzdukas, p. M. Lenkauskienė, P. A. Mikulskis su ponia, L. B. I Ap. pirm. p. F. Eidimtas su ponia, Tėvynės Garsų Radio valandėlės vedėjas p. J. Stempužis su ponia. "Dirvos" vyr. redaktorius p. J. Čiuberkis su ponia, "Draugo" Clevelando skyriaus redakto-

Ohio L. G. Draugijos pirmininkas dr. M. Vaitėnas įteikia \$ 1000.00 dolerių premiją p. Br. Kvikliui.

Ohio L. G. Draugijos valdyba 1965 metams.

Gen. Vl. Nagius
su ponia Willoughby,
Ohio 1952 metais.

rius p. V. Ročys su ponia ir Lietuvių Enciklopedijos leidėjas p. J. Kapočius, kuris leidžia ir "Mūsų Lietuvą".

Toliau Draugijos uždaramė posėdyje apsvarstyti jos reikalai, tarp kurių ir kas daryti su lietuviais gydytojais, kurie nėra draugijos nariai, nors pakartotinai kviešti, kas daryti su neaktyviais nariais. Naują 1965 m. valdyba suvažiavimo išrinkta sekanti: Dr. Martus - pirm.; Dr. H. Brazaitis — vicepirm.; Dr. D. Degesys — sekr.; Dr. J. Skrinška — išdininkas, Dr. V. L. Ramanauskas — narys. Tuo pat metu ponių susirinkimas į savo valdybą 1965 m. išrinko: p. R. Degesienę ir p. E. Aželiene.

Suvažiavime dalyvavo nariai iš Clevelando, Akrono, Toledo, Massilion ir Strasburgo, Ohio.

Po suvažiavimo buvo apžiūrėta p. Br. Kviklio atvežta paroda, kurią sudarė labai įdomus rinkinys iš Neprikl. Lietuvos garbės ženklų, medalių, ordenu, įvairių Neprikl. Lietuvos organizacijų ženklų, lietuviškų pinigų, žymių lietuvių rankraščių, parašų, senų lietuviškų laikraščių. Tai tikrai reta ir įdomi paroda. Pabaigoje svečiai ir dalyviai skaniai pasivaišino.

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJOS.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija 1964 lapkričio 7 tūkstančio dol. 1964 metų kultūrinę premiją paskyrė Broniui Kvikliui už knygą "Mūsų Lietuva".

Draugijos jau paskirtos aštuonios premijos šia eile:

1. 1957 Alg. Landsbergiui už "Penkis stulpus turgaus aikštėje" (per LB Clevelando apylinkę),
2. 1958 Lietuvių Enciklopedijos redakciniam kolektyvui (per JAV LB Kultūros Fondą),
3. 1959 lituanistinės mokyklos vadovėliui išleisti (per JAV LB Kultūros Fondą, išleista A. Tyruolio "Ten, kur Nemunas banguoja"),
4. 1960 Čiurlionio ansambliui 20 metų sukakties proga už lietuvių dainos skleidimą,
5. 1961 K. V. Banaičiui už "Jūratės ir Kastyčio" operą,
6. 1962 Biržiškų "Aleksandryno" II tomui leisti (per JAV LB Kultūros Fondą),
7. 1963 Clevelando J. Stempuzio vadovaujamiems Tėvynės Garsams už mokyklinio amžiaus jaunimo radijo valandėles,
8. 1964 Broniui Kvikliui už "Mūsų Lietuvą", išleistą J. Kapočiaus vadovaujamos Liet. Enciklopedijos leidyklos.

— o —

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyboms pirmininkavo dr. H. Brazaitis, dr. D. Degesys, dr. Vl. Ramanauskas, dr. J. Stankaitis, dr. M. Vaitėnas.

AUSTRALIJA

1964 m. spalio mėn. 25 d. (sekmadienį) pas dantų gydytoją B. Jarembauskienę įvyko **Sydney Lietuvių Gydytojų Draugijos narių susirinkimas**, kuriame dalyvavo 16 narių. Šiame susirinkime dantų gydytoja K. Gumeniukienė skaitė įdomų referatą "Medicinos ir dantų gydytojų profesinis bendradarbiavimas". Referatas buvo gerai paruoštas ir susirinkimo dalyvių gyvai diskutuotas. Be to, susirinkime buvo nutarta paskirti premiją sumoje 50 svarų lietuvių menininkų darbų parodai, kuri įvyks per Meno Dienas Melbuorne 1964 metų pabaigoje.

Po oficialios susirinkimo dalies dar kėletą valandų smagiai praleista prie vaišių stalo p.p. Jarembauskų naujai pastatytoje gražioje rezidencijoje.

Bendrai, Sydney Lietuvių Gydytojų Draugija savo pagrindiniame veiklos plane yra numačiusi kasmet padaryti po 2-3 narių susirinkimus, kuriuose būtų skaitomi referatai ir suruošti gamtoje vieną pikniką su savo šeimos nariais. Be to, pagal galimybę, nutarta prisidėti prie lietuviškos veiklos, skaitant paskaitas, rašant savo spaudoje populiaraus turinio mediciniškus straipsnius, o kultūriniais lietuvių reikalams finansiniai paremti yra įsteigtas specialus fondas, kurio lėšų telkimu rūpinasi energinga dantų gydytoja G. Kazokienė.

FRATERNITAS LITUANICA ŠVENTĖ

Gydytojų korp. Fraternitas Lituania, kartu su gyd. ir odontologu **Korp. Patria**, lapkričio 29 d., savo 56-toj metų šventėj, minėjo gyd. gen. **Vladą Nagių-Nagevičių**, jo 10 metų mirimo sukakties progą.

Tėvų jėzuitų koplyčioj kun. Jonas Kubilius laikė pamaldas. Pamaldų metu giedojo Liet. operos sol. A. Dičiūtė-Trečiokienė, kuriai akompanavo pianistas M. Motekaitis.

Pa pamaldų abiejų korporacijų nariai su svečiais susirinko prie žuvusiems pagerbti paminklo, kur **L. Stasiūnaitė** pasipuošusi tautiniais drabužiais, padėjo gyvų rožių puokštę. **Dr. V. Tauras**, šia proga tardamas pora žadžių, pabrėžė, kad šios rožės yra atneštos pagerbimui vieno iš korporacijos kūrėjo Vlodo Nagiaus.

Po šio pagerbimo abiejų korporacijų nariai vyko į Šv. Kazimiero kapines aplankyti savo mirusiųjų brolių kapų.

Vakare vyko abiejų korporacijų atskiri posėdžiai, kur buvo svarstomi einamieji korporacijų reikalai bei išrinkta naujos valdybos. **Korp! Frat. Lituania** vienbalsiai priėmė 2 naujų narių: dr. Leopoldą Trečioką ir dr. Arvydą Taurą.

Fraternitas Lituania naujon valdybon išrinkta: **dr. A. Maciūnas** — pirm., **dr. K. Aglinskas** — sekr., ir **dr. J. Gurklevičius** — išd.

Korp! Patria naujoji valdyba: **pirm. dr. B. Raulinaitienė**, sekr. — **dr. O. Mironaitė** ir išd. — **dr. L. Ignatonienė**.

Bendrame posėdy **dr. B. Matulionis**, atskridęs iš Rhode Island, padarė išsamų pranešimą apie gen. gyd. V. Nagiaus gyvenimą ir jo nuveiktus darbus. Visi su dideliu įdomumu iš klausė šią paskaitą, gi korp. pirm. dr. A. Maciūnas padėkojo svečiui už pasišventimą iš taip toli atvykti į suvažiavimą, paminėti asmenį, didžiai nusipelnusį mūsų atsikuriančiai Lietuvai.

Vakarienes metu **dr. K. Rimkus** sveikino korp! Gajos vardu. Liet. teatro dramos akt. **S. Pilka** puikiai padeklamavo šiai progai pritaikintus eilėraščius.

*Korp. Fraternitas Lituania
suvažiavimas Chicagoje.*

Nėra abejonės, kad pavienių asmenų bet kuris visuomeninis darbas negali būti taip efektyvus, kaip organizuotų kolektyvų bei draugijų veikla. Juk nebereikalo yra sakoma, kad kai du stos visados daugiau padarys. Tik lietuviškos talkos keliu galima atlikti dideli darbai. Todėl apjungimas visų lietuvių gydytojų į lietuvių draugijas, nežiūrint į jų politinius bei religinius įsitikinimus, yra reikšmingas ir užgirtinas.

Savaime aišku, gydytojų dalyvavimas jų ideologinėse draugijose bei korporacijose nėra smerktinas, tačiau jų narių talka ir bendradarbiavimas mūsų gydytojų bendrose draugijose yra būtinas, nes tik didelių draugijų veiklos rezultatai gali būti imponuojantys.

Tačiau ar pavyksta mums tuos didžiulius vienetus suburti ir ar juose dalyvauja visi lietuviai gydytojai? Su apgailėstumu tenka pasakyti, kad ne. Tiesa, to siekiama, bet kol kas nepasiekama. Pažvelgę į lietuvių gydytojų sąrašus įsitikinsim, kad dar daug yra lietuvių gydytojų, kurie nepriklauso nei ideologinėms gydytojų draugijoms, nei bendroms lietuvių gydytojų draugijoms. Yra vietovių, kuriose tikrai galėtų įsikurti lietuvių draugijos, bet nei prašymai, nei raginimai, atrodo, nepadeda. Persi išvada, kad jau esama ir mūsų tarpe gydytojų, kuriems visuomeninė veikla, lietuviškumas bei kiti lietuviškos kultūros reikalai yra tik balastas, apsunkinantis gyvenimą bei trukdantis profesinį darbą. Ar neatrodo, kad tai pirmieji ženklai ir norai atitrūkti nuo lietuviško kamieno?

Antra vertus, ar lietuvių draugijos pakankamai deda pastangų tuos gydytojus pritraukti prie bendros veiklos, kviečiant juos įstoti į draugijas?

Anksčiau Illinois Lijet. Gyd. Draugija turėdavo narių verbavimo komisijas, kurios daugiau ar mažiau veikdavo. Tačiau pastaruoju metu tos komisijos tapo neveiklios ir, atrodo, visai išnyko. Netenka girdėti apie kitų lietuvių draugijų panašių komisijų veiklą. O vis tik jų aktyvumas neabejotinai prisidėtų prie kiekybinio draugijų augimo. Juk yra ir senosios kartos gydytojų, kurie gal ir nędrįsta prisijungti prie naujųjų ateivių gydytojų veiklos. Čia ir pasigendama kolegiško kontakto, draugiško kvietimo.

Neatrodo, kad būtų pakankamas dėmesys kreipiamas į mūsų atžalyną — lietuvių studentus

medikus ir odontologus. To pasėkoj jau yra jaunų gydytojų, kurie vengia įstoti į mūsų draugijas, kurie eina pasroviui, išiliedami į amerikiečių gydytojų profesinius junginius. Šioje srityje pavėluotos pastangos mūsų draugijoms yra ne tik žalingos, bet ir pragaištingos, nes draugijos be jaunųjų prieauglio bus pasmerktos nykimui ir net žlugimui. Kad patraukti jaunuosius gydytojus, reikėtų ieškoti draugijoms naujų dinamiškų veiklos kelių, kurie būtų įdomesni jaunesiems kolegoms. Todėl draugijų veikloje turėtų figuruoti ne tik mediciniški pranešimai, bet ir laiks nuo laiko reikėtų ruošti susipažinimo pobūvių, išskylas ir t. t. Pagaliau turėtų būti propaguojamos ir sporto sekcijos, kuriose jaunieji kolegos galėtų pasireikšti ir imponuoti mūsų atžalynui. Juk reikia atsižvelgti į jaunosios kartos skirtingus psichologinius bruožus, nes jie augo, brendo ir mokėsi svetimajame šalyje, todėl ir jų pažiūros į gyvenimą išsivystė kiek skirtingos nuo mūsų. Tik sugebėjus kontaktuoti jaunųjų gydytojų kartą, manyčiau, tikrai duotų teigiamų rezultatų.

Tačiau draugijoms svarbu ne vien kiekybė, bet ir kokybė. Neretai draugija, nors ir gausi savo nariais, tačiau, jei ji bus neveikli, tai jos darbų balansas bus menkesnis už negausių, bet darbščių kolektyvų veiklą. Pasitaiko, kad gausių draugijų susirinkimus neretai dalyvauja tik ketvirtadalis ar penktadalis visų narių. Ir kas ypač krinta į akis, kad surinkimus lanko dažniausiai tie patys nariai. Tenka abejoti, ar nedalyvaujantieji visuomet galėtų patiekti rimtas dėdalyvavimo priežastis. O juk neretai susirinkimai esti įdomūs, ten skaitomi mokslieki pranešimai, iškeliamos visuomeninio pobūdžio problemos bei pravedamos diskusijos.

Naujų metų angoje ar nevertėtų mums visiems mesti žvilgsnį į pereinamųjų metų kolektyvinės veiklos balansą ir paanalizuoti, kuo mes esame prisidėję prie tos veiklos svorio pakėlimo. Ir gal nevienam iš mūsų iš gilumos širdies atsilies sūžinės balsas tardamas **redde quod debes** t.y. grąžink ką privalai grąžinti mūsų tautai, mūsų tėvynei, mūsų lietuvybei. Būtų gera, kad mes naujųjų metų proga priėmę grąžias rezoliucijas, paklaustumėm to sūžinės balso ir pasiryžtumėm atiduoti savo duklę į visuomeninio darbo aruodus, kurie tikrai bus pilnesni mūsų solidarios bei lietuviškos talkos dėka.

Dantų Gydytojų Skyrius

KODĖL REIKIA TAISYTI

PIENINIUS DANTIS

VEDA — DR. R. POVILAITIS

Tai yra dažniausiai statomas dantistams klausimas tėvų, kurių vaikai turi sugėdusius pieninius dantis. "Jug tie dantys vistiek iškris" — taip, jie iškris, bet tik už dešimt metų. Tai yra ligas laikas būti be dantų. Užtruks apie dešimt metų kol toje vietoje išaugs antrieji dantys. Bet tai tik dalis problemos — maža dalis.

Pieniniai dantys turi didelę paskirtį sveikame vaiko organizme, ne tik kaip kramtymo priemonė.

1. Pieniniai dantys laiko vietą žiaunose taisykligam augimui antrųjų dantų, jų tiesiam augimui ir tvarkingam susigrupavimui.

Pieniniai dantys padeda normaliam žiaunų ir veido vystymuisi.

3. Pieniniai dantys padeda išvystyti vaiko kalbos formavimą, ypatingai raidžių s, z, f ir v ištarimą.

4. Pieniniai dantys turi natūralų grožį vaiko veide. Kartais jiems anksti sugėdus, vaikas gėdinasi kalbėdamas užtektinai atidaryti burną ir išvysto šveplavimą.

5. Galutinis ir daugiausiai žinomas ir suprantamas pieninių dantų vaidmuo, tai yra maisto kramtymas. Pieninių dantų amžius sutampa su žmogaus svarbiausiu ir aktyviausiu augimo ir vystymosi laikotarpiu, kada yra nepaprastai svarbu, kad vaikas galėtų gerai valgyti ir kramtyti.

Galima dar pažymėti vieną tikslą pieniniams dantims taisyti, būtent skausmo ir užkrėtimo išvengimui.

Kokie yra pieninių dantų netaisyimo, ar per ankstyvo ištraukimo rezultatai?

Kaip buvo minėta, pieniniai dantys laiko vietą antrųjų dantų dygimui. Labai daug jaunuolių išvysto kreivus dantis vien dėl to, kad per anksti prarasti dantys suartėja viens prie kito ir nelieka vietos antrajam dančiui išdygti. Dantis tokiu atveju išdygsta kreivai — į žando ar liežuvio pusę, arba lieka pusiau gulsčias žandikaulyje. Tokie dantys duoda burnai negražią išvaizdą, nemalonią šypsena, sukelia visokių gingyvės negalavimus ir smarkiai pagreitina dantų gedimą, bei pasunkina taisymą.

Kreivai išdygusių dantų taisymas pas specialistą (ortodontą) duoda gerus rezultatus, bet yra ilgas (dažnai metus ar du) tęsiantis gydymas, nemalonus pacientui ir kainuojantis dažnai apie tūkstantį dolerių.

Kreivai išdygę dantys neleidžia normaliai vystytis žandikauliams, veidui, ir dažnai vien dėl tos priežasties jaunuolis išvysto iškištą smakrą ar iškištus į priekį viršutinius dantis, lūpos nesueina, prasideda per burną kvėpavimas ir tuo dar didesnis dantų gedimas.

Pieniniai dantys genda greičiau negu antrieji ir gedimas greičiau pasiekia danties pulpą, todėl pieninius dantis reikia dažniau tikrinti ir skubiai taisyti. Pieniniai dantys, kaip ir antrieji, gendant praranda savo kietą enamalio paviršių ir artėja vienas prie kito, prarasdami paviršiaus kramtymo kvadratūrą ir tuo pačiu uždaydami antrųjų dantų dygimui spragą.

Taigi iš visko matyti, kad pieninius dantis reikia taisyti kaip ir antruosius, o ištrauktų dantų paliktus tarpus užpildyti su specialiai vaikams skirtais tilteliais. Šitos paprastos ir kasdieninės dantų taisymo procedūros padės išvengti daugelio bėdų antruose dantyse.

Pieniniai dantys turi būti taisomi jeigu: (1) dar šešis mėnesius neiškris, (2) jeigu nėra antrojo danties žandikaulyje, (3) jeigu pieninių dantų šaknys yra mažiau kaip trim ketvirčiais ištirpusios, (4) jeigu antrojo danties karūnelė dar yra uždengta kaulu, (5) ir jeigu dantis dar nėra laisvas, kas reiškia kad dantis dar greit neiškris.

Baigiant, dar noriu patarti tėvams, kad mokintų vaikus nuo dviejų metų kaip valyti dantis po kiekvieno valgio, vengti daug saldumynų ir nuvesti vaiką pas dantistą jam sulaukus trijų metų amžiaus patikrinti.

BIBLIOGRAFIJA

Finn, Sidney B., D.M.D., M.S. *Clinical Pedodontics*. Philadelphia and London: W. B. Saunders Co., 1957.

Medžiagą siūsti — R. Povilaitis, D.D.S., 4410 W. 82nd Street, Chicago, Ill., 60652, U.S.A.

Moterų Kampelis

REDAKTORĖ — I. MAKŠTUTIENĖ

Mielosios Gydytojų Žmonos,

rašau Jums laišką — kur jūs bebūtumėt, kuriame pasaulio kampelyje jūsų šeima besirastų.

Su Naujais Metais ir gimusio Atpirkėjo palaima teįvyksta tai, ko jūs troškote sau ir savo šeimai, teišsipildo troškimai, kuriuos maldoje aukojate prie Amžinojo Teisingumo kojų.

Daugelis iš jūsų gyvenate vietovėse, kur nėra daug lietuvių, nėra su kuo artimiau pasišnekėti, pasidalinti ne tik kasdieninio gyvenimo nuotrūpomis, bet ir praleistų tėvynėje metų atminimais, todėl gal bus jums įdomu sužinoti, ką veikia ir kaip darbuojasi jūsų likimo draugės lietuvaitės čia, Čikagoje.

Šiame mieste ir jo apylinkėse susispietė didesnis būrys lietuvių gydytojų. Radome čia jau įsisteigusią Liet. Gydytojų Dr.-ją, įsijungėme jon naujomis jėgomis ir, sąlygoms diktuojant — rugsėjo mėn. 1957 metais įsisteigė Pagalbinis Moterų Vienetas.

Pradėjo rinktis labai nedrąsiai, skatinamos savo vyrų gydytojų, kurie galvojo, kad galėtų būti naudingos, susiorganizavusios į Vienetą, ne tik jiems patiems, bet ir lietuviškai visuomenei. Padėjo mums ir amerikietės lietuvaitės, įsijungusios į mūsų grupę, savo patarimais ir praktiškumu, kurio šio krašto gyventojams nestinga. Apvaldėme savo įstatus, sudarėm statutą ir teisiškai įsipilietinome gaudamos atleidimą nuo mokesčių.

Savo susirinkimų metu, kūrimosi stadijoje, cementuodamos Vieneto pirmuosius žingsnius, rėmėmės paskaitomis, kviesdamos paskaitininkus iš gydytojų, kultūrininkų ir meno atstovų tarpo. Draugijai stiprėjant, radosi reikalas remti lietuviškas institucijas, kurios buvo reikalingos paramos. Iškilė lėšų klausimas. Nepajėgdamos surengti didelių balių ar koncertų lėšoms sukelti, nutarėme bazuotis sava gydytojų šeima. Kalėdų Eglutė tapo ne tik švente, bet ir vienintelė proga sutvarkyti finansinius labdaros reikalus.

Pirmoji didesnė auka buvo paskirta liet. mokykliniam vadovėliui išleisti ir 1959 metais išėjo iš spaudos Sofijos Jonynienės paruoštas vadovėlis "Lietuvos Laukai". Sekančiais metais 600 dol. auka buvo įteikta Kultūros Fondui. Na-

rių rūpesčiu savo tarpe pravesta lietuviškų knygų rinkliava. Suaukotos knygos įteiktos Holy Cross ligoninės knygynėliui. Vienetas remia vienkartinėmis aukomis pagalbos reikalingus asmenis, siuntiniais — Punsko lietuvius, rūbais ir vaistais — katalikų misijas, Balfą. Piniginėmis aukomis — Balfą, Vasario 16-tos Gimnaziją, Lituanus žurnalą, skaites, Heart ass'n, "Palik ašaras Maskvoj" fondą, Liet. Gydytojų "Biuletėnį".

1964 metais Vienetas įstojo nariu į "Lietuvos Fondą" paaukodamas 1000 dol.

Neminint viso įdėto darbo, darbščios Vieneto narės turi daug dvasinio pasitenkinimo. Jos įsijungė į Vienetą vedinos ne vien tik gerų norų padėt besiplečiančiai Liet. Gydytojų Dr.-jai, bet taip pat įvertindamos tą pasišventimą ir auką, kurią mūsų visuomenė sudeda savo tėvynės narių išsaugojimui, jų švietimui ir išlaikymui institucijų, kuriose pulsuoja lietuviško kūno kraujas.

Mielos sesės, skatinkite savo vyrus gydytojus steigti Liet. Gyd. Dr.-jos skyrius skaitlingesnėse lietuvių kolonijose, junkitės į savo Pagalbinis Moterų Vienetus, remkite Pasaulio Liet. Gyd. Dr.-jos periodinį leidinį "Biuletėnį" bendradarbiaudamos jame kad ir kukliausiomis žinutėmis, nes jūsų kiekvienas pasisekimas yra mūsų visų bendras džiaugsmas.

Atsisveikinu su jumis Illinois Pag. Mot. Vieneto vardu — ačiū toms, kurios dirbate su mumis ir laukiame visų tų, kurios savo patarimais, sumanymais ir stipria dvasia pas mus ateisite.

Vida Tumasionienė

Pavykusi Eglutė

Lietuvių gydytojų draugijos pagalbinio moterų vieneto ruošta eglutė, įvykusi gruodžia 13 d. Čikagoje Dariaus-Girėno patalpose, praėjo nepaprastai gerai. Buvo girdėti nuomonių, kad nė vienais metais nebuvo tokios geros programos kaip šiemet. Buvo įscenizuota ištrauka iš Balio Sruogos "Aitvaro — teisėjo" Zuikio Puičio teismas". Po vaidinimo sekė koncertinė da-

lis ir dr. Simonaičio magiškosios lazdelės burtininkai.

“Zuikio Puikio teismą” scenai paruošė p. Vileišienė, talkinama dr. A. Lipskienės. Stebint vaidinimą ir klausant vaikų lietuviškos, beveik be akcento, tarsenos, galima įsivaizduoti, kiek darbo ir kantrybės įdėjo p. Vileišienė ir p. Lipskienė! Pagarba režisiorėms ir jų pagalbininkėms!

Vaidino Chicagos ir apylinkės gydytojų vaikai: Laima Balukaitė, Rūta, Jonas, Julius ir Algis Bobeliai, Danutė Gaižiūnaitė, Daina Danilevičiūtė, Audronė Ambrozaitytė, Asta ir Gedas Griniai, Edmundas Lipskis, Jonas Šalna, Laura Valaitytė ir Rūta Vileišytė. Pranešinėjo Aidis Kožica, šviesas tvarkė Vyt. Žygas, muziką — Vyt. Gutauskas.

Po vaidinimo buvo koncertinė dalis. Gražu stebėti, kai, pradėdant 4 metų pipirais ir baigiant paaugliais, visi stengėsi savo “numerius” atlikti galimai geriau. Saulės Tumasionytės daina ir Jurgio Riškaus deklamacijos ne vienam gnybtelėjo už širdies savo paprastumu ir patriotiškumu. Jonukas Šalna savo drąsiu “Mano tėvelis buvo kalvelis” vertai susilaukė ovacijų! Audronė Ambrozaitytė deklamavo “Meškiuką Rudnosiuką” ir E. Razma — B. Brazdžionio “Ramybė su jumis”. Rimas Kožica akordeonu pagrojo “Po aukštus kalnus vaikščiojau” ir “Tylią naktį”, Ed. Lipskis “Maršą” ir “Jingle Bells”, Gedas Grinis puikiai stepavo,

gi Rūta Kyraitė programą apvainikavo savo “Snaigių šoku”.

Trečioji dalis, bene pati įdomiausia, buvo dr. Simonaičio magika. Kai pradėjo iš tuščio delno versta lėkštėn dolerius, iš tuščio puodo pilti vandenį, konfeti versti saldainiais ir dailinti vaikams — ar begali būti kas įdomesnio? — Reikėtų suruošti specialų dr. Simonaičio magikos spektaklį — žiūrovų netrūktų!

Pralkę svečiai stiprinosi skanėstais ir kava, Gutausko akordeonas šokdino jaunuolius ir, beskambant “pučia vėjas” ir “noriu miego” garsams, atpuškavo kalėdų senelis (Dr. Ramonas) su dovanomis.

Vakarą pradėjo ir užbaigė Vieneto pirminkė dr. V. Tumasonienė. Programą pranešinėjo p. B. Kožicienė, barą tvarkė ponios Biežienė ir Žibienė, gi prie bufeto dirbo ponios Atkočiūnienė, Gaižiūnienė, Kaunienė, Pautienienė, Simonaitienė ir Tumasonienė. Ponioms daug padėjo Danukas Lipskis, šiais metais pirmą kartą nedalyvavęs programoje. Šventėn atvykstančius svečius sutiko p. Kilikonienė, rinkdama pinigų už bilietus.

Bendras vakaro vaizdas labai geras. Sveikintina mintis neužsidaryti savo tarpe, bet kviesti atsilankyti ir visuomenę. Nors Dariaus-Girėno salė buvo beveik pilna, bet tokią turiningą programą vertėjo pamatyti ir platesnei visuomenei.

Birutė Kožicienė

Ponios Šalnienės, Razmienės ir Šukienės Kalėdų Eglutėje.

Moteryų Kampelio redaktorė Irena Makstutienė.

PAS MUS IR SVETUR

- *A. Mažeikienė* dalyvavo L. F. vadovybės pasitarime gruodžio 16 d. Jačio svetainėje, Chicagoje.
- *Elgin, Ill.*, Balfo skyriaus pirmininkė yra *Dalia Bobelienė*. Valdybon dar įeina *Čiurienė, Vienužienė* ir kiti.
- *Birutė Kožičienė*, Vieneto eglutės programos pranešėja, savo šilta asmenybe padarė nauuosius aktorius ir maloniai nuteikė klausytojus.
- *Jūratė Juozevičiūtė* antri metai studijuoja Lojolos universitete. Ji ne tik aktyviai reikšaisi at-kų tarpe Šatrijos Korp!, bet taip pat mokytojauja šeštadieninėje lit. mokykloje. Tai šviečiantis pavyzdys mūsų jaunimui.
- Pereitame Biuletenio numeryje po dr. Kyro nuotrauką per neapsižiūrėjimą praleista klaida. Vietoje "p. Kyrienė" turi būti "p. Vienužienė". Abiejų ponių atsiprašome.
- Žiemai atėjus, paukščiai skrenda į pietus, kai kurie žvėrys ir vabzdžiai užmiega žiemos miegu, o mūsų gydytojai, atitrūkę nuo darbo ir varginančio miesto triukšmo, skuba į snieguotus laukus mankštinti savųjų kaulų. Kaulai braška, traška, ir kartais lūžta... I. Zibienė pateikia puikų receptą nukentėjusiųjų nuotaiškai

pagerinti, žiemos iškylon besiruošiančiųjų drąsai padidinti ir grįžusiųjų ledams ištirpinti: 2 bonkos Claret vyno (rūkštaus), 2 bonkos Port vyno, 20 cordonų sėklų, 25 gvazdikėliai, 1 dėžutė cinamono lazdelių, 1 apelsino žievė, 0,5 svaro migdolų (be žievių), 0,5 svaro razinkų (be sėklų), 1 svaras cukraus, 1 puodukas brandy, 2 puodukai vandens. Vandenį su prieskoniais (išskyrus razinkas ir migdolos) virti 0,5 val., iškošti ir, įpylus vyną, užkaitinti iki užvirimo. Geriamas karštas.

- *Daktarai A. ir E. Miliai*, gyv. So. Holland., Ind., giliai suprasdami lietuviškos knygos reikšmę tautiniam auklėjimui, padovanojo Lit. Ped. Instituto bibliotekai daugybę lietuviškų knygų. Instituto vadovybė ir studentai daktarams Miliams pareiškė nuoširdžią padėką.
- *Dr. S. Sukaravičienė*, jos pačios nustebimui, prisidugino tiek anūką, kad žada atidaryti vaikų darželį savo šeimoje.
- *Ohio L. G. Draugijos* metiniame suvažiavime Draugijos "bosai" (kaip jau Lietuvių Gydytojų Biuletenis šį terminą naudoja) buvo išrinkta *ponia R. Degesienė* ir *ponia E. Aželienė*.

PAVYKUSI EGLUTĖ

D. Gaižūnaitė.
S. Tumasonytė.

Danilevičiūtė.

-klausytojai.

R. Kyraitė.

G. Grinis.

Ambrozaitytė.

A. Kožica.

Ed. Lipskis.

KRONIKA

Dr. J. Simonaitis — magikas.

ILLINOIS

● *Dr. Petras Tunkūnas* vadovauja dieninei psichiatrinei klinikai West Side veteranų ligoninei Chicagoje.

West Side veteranų ligoninė yra susijusi su Illinois universiteto ir Chicagos medicinos mokyklomis; daugumas gydytojų yra ir tų mokyklų mokomojo personalo nariai. Džiugu, kad ir dr. P. Tunkūnas skaito studentams paskaitas psichiatrijoje bei dirba su residentais. Jis yra Chicagos medicinos mokyklos "assistant professor".

● *Dr. Jonas Valaitis* su kitais keturiais gydytojais pravedė seminarą apie diagnostinę citologiją Chicagos patologijos draugijos susirinkime Drake viešbutyje 1964 m. lapkričio 9 d.

● *Dr. Aglinskis ir dr. P. Mažeika*, su 7 jūrų skautais, padarė pirmąją kelionę su savo nuosava jachta, nuplaukdami Michigano ežerą 500 mylių.

● *Prof. dr. V. Tumėnienė* pereitos vasaros atostogas praleido Kanadoje. Neseniai jos biografija buvo talpinta Midwest ir Centrinės Kanados žymiausių vyrų ir moterų žodyne — Who's Who.

● *Dr. J. Meškauskas* Jaunimo Centre Gage Parko Liet. Bendruomenei skaitė paskaitą apie sezonines ligas.

● *Dr. Vincas ir Birutė Kožicai* pereitos vasaros atostogoms buvo išvykę Europon. Aplankė Romą, Neapolį, Vezuvijų, Kapri salą, Pompėją, Sorento, Veneciją ir Milaną. Grįždami per Vokietiją, užsuko Frankfurtan ir į Hanau buvusią stovyklą. Taip pat aplankė Paryžių ir Londoną.

● *Dr. G. Balukas* yra pakviestas konsultantu Chicagos miesto sveikatos departamente.

● *Dr. J. Byla, dr. F. Kaunas, dr. L. Seibutis ir dr. J. Ramonas* su šeimomis Kalėdų atostogas praleido slidinėdami. Gražu būti jauniems.

● *Dr. A. Domanskienė* kartu su kitomis Lietuvos Dukterų draugijos narėmis aplankė Oak Forest prieglaudą, kur dovanomis apdalino ten gulinius senelius. Ji yra tos draugijos pirmininkė.

● *Kalėdų švenčių metu* visa eilė gydytojų aukojo *Balf'ui*: dr. G. Grinis, dr. F. Mažeika, dr. S. Budrys; *Lietuviškoms mokykloms*: dr. Giedraitis, Kaunas, Kisielius, Milius, Vienužis; *Lietuvių operai*: dr. A. Čiuris; *Lietuvių Fondui po \$1000.00*: dr. P. Tunkūnas ir dr. J. Petrikas.

● *Dr. Z. Danilevičius*, AMA žurnalo vyr. redaktorius, lapkričio mėn. gale, buvo komandiruotas į AMA konvenciją, Miami Beach, Fla., kaip AMA mokslinių spausdinių atstovas.

● *Dr. J. Petrikas*, gyvenantis East St. Louis, yra Pleasant View sanatorijos direktorius. Pažymėtina, kad dr. Petrikas yra nuolatinis ir nuoširdus lietuviškų reikalų rėmėjas.

KALIFORNIJA

● *Dr. Algimantas Balėūnas*, laivyno leitenantas, per pusę metų labai sėkmingai baigęs Navy Aviation Medical School, įgydamas sparnus ir naują paskyrimą tarnybai Ramiajame Vandenyne, kaip Naval Flight surgeon. Kalėdų švenčių atostogas praleido pas savo tėvus Newark'e, N. J.

● *Dr. J. Gudauskas* perkėlė savo kabinetą į 3105 Pico Bulv., Santa Monica, Calif. ir pradėjo praktika verstis savystoviai. Ankščiau jis buvo partneris su kitu gydytoju.

● *Dr. M. Namikas* atsiuntė Draugijai gražų laišką ir 25 dol. čekį nario mokesčiui iš anksto daugiau, negu už du metus sumokėti.

Kalifornijos L. G. Draugijos atžalynas. Dr. J. ir G. Gudauskų jaunieji muzikantai Gediminas (antras iš kairės) ir Saulius (trečias iš kairės).

● *Dr. Zigmās ir Žibutė Brinkiai* įstojo į Lietuvos Fondą įnešdami 200 dol.

● *Dr. V. Bendoravičiaus kapas* Los Angeles Kalvarijos kapinėse kai kurių Draugijos narių buvo ap-lankyta ir Vėlinių proga aptaisyta.

BOSTONAS

● *Dr. Alfredas Krisiukėnas* pradėjo dirbti savo naujame kabinete nuo pereinamo rudenio. Gimęs Biržų valsčiuje, baigęs Biržų valstybinę gimnaziją, su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Studijavęs Giesseno ir Frankfurto Universitetuose. Bostono Universiteto Medicinos Mokyklą baigė 1953 m. Dirbo Quincy ir Worcester ligoninėse, 1956-1958 m. tarnavo JAV kariuomenėje. Naujasis daktaro kabinetas yra 595 E. Broadway. So. Boston, Mass.

MICHIGANAS

● *Dr. Vainutis Vaitkevičius*, gruodžio m. 14 d. dalyvavo W. W. J. Televizijos programoj, atsakinėdamas į News reporterio klausimus apie vėžį.

Dr. Vaitkevičius medicinos mokslus baigė Vokietijoje, Frankfurte. Amerikon atvyko 1951 m. Nuo 1953 m. iki 1955 m. tarnavo JAV kariuomenėje. Grįžęs iš kariuomenės specializavosi vidaus ligose, o vėliau perėjo į vėžio ligų tyrinėjimų sritį. Atlikęs Research Fellowship'ą Detroito Vėžio Tyrimų Institute, tapo paskirtas Fordo Ligoninės vėžio tyrimų laboratorijos vedėju. Nuo 1962 m. vidurio jis tapo Vėžio Tyrimų Instituto direktorium ir Wayne State universiteto medicinos kolegijos profesorium-asistentu.

NEW YORKAS

● *Dr. Vaclovas Paprockas* skaitė paskaitą "Išvaizda ir characteris" gruodžio mėn. 5 d. Carnagie salėje New York Lietuvos Moterų Atstovybės ruošname pobūvyje.

● *Dr. S. Petrausko* rezidencijoje gruodžio mėn. 12 d. įvyko Draugijos susirinkimas.

● *Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai* lapkričio mėn. 28 d. turėjo šaunias įkurtuves. Dr. Marija medicinos studijas pradėjo Lietuvoje ir baigė Heidelbergo Universitetą, įsigydama medicinos gydytojos diplomą. Šiuo metu ji dirba Englewood ligoninėje, kaip anesteziologė.

OHIO

● *Dr. Vl. Adams* visai gerai susveiko ir pamažu grįžta prie chirurginės praktikos. Žinoma, tai yra didelis palengvėjimas ir dr. Veronikai Adams.

● *Dr. J. Balčiūnas* su ponia ir šeima labai dažnai lankosi lietuviškuose parengimuose, Clevelande.

● *Dr. H. Brazaitis* su šeima buvo nuvykęs į New York'ą pasižmonėti su draugais, pažįstamais ir giminaičiais.

● *Dr. A. Bridžius* dažnai lankosi savo šeimoje Cleveland'e ir dažnai matomas lietuviškuose parengimuose.

● *Dr. A. Čepulis* sulaukė žmonos po kelionių į Lietuvą.

● *Dr. M. Eimontas* buvo labai nustebintas, kai per "gandra" atsiuntė 2 berniukus. Dabar sumoje: 3 broliukai ir sesutė.

● *Dr. V. Gruzdys* irgi apsidžiaugė, sulaukė žmonos po kelionių Lietuvoje.

● *Dr. A. ir G. Južkėnai* turėjo vestuves savo šeimoje; ištekėjo jų dūkrele.

● *Dr. A. Kisieliūs* su ponia dažnai lankosi Cleveland'e pas gimines, draugus, ir matomi lietuviškuose parengimuose.

● *Dr. J. Kriauciūnas* su ponia lankėsi metiniame O.L.G. Draugijos suvažiavime.

● *Dr. E. ir M. Lenkauskų* namuose dažnai vyksta P.L.B. Centro Valdybos posėdžiai. Ponia Milda yra Valdybos sekretorė. Ji labai įdomiai veda Moterų Pasaulį per Tėvynės Garsų radio valandėlę.

● *Dr. J. Mašys* baigia įsikurti Cleveland'e. Jis perėmė buvusį dr. D. Kesiūnaitės kabinetą.

● *Dr. A. Martus* išrinktas O.L.G. Draugijos Valdybos pirmininku.

● *Dr. J. Maurukas* visas ligas numetė į šoną ir smarkiai dirba prie savo išradimų. Jais galėtų susidomėti bendros praktikos gydytojai. Rodos, atidarė krautuvę savo išradimams realizuoti.

● *Dr. A. Matulioniui* sparnus pakirto didelė dr. Veronikos Adams praktika, bet jis vistiek daug keliauja.

● *Dr. Vl. Ramanauskas* BALF'o suvažiavime vėl paskirtas BALF'o Direktorium Cleveland'e. Jis su žmona ir dviem broliais iš Chicago dalyvavo savo dėdės dr. V. Tercijono laidotuvėse Bridgeport, Conn.

● *Dr. Z. Sabataitis* jau pasirodo su ponia lietuviškoje visuomenėje, kuri susveiko po nelaimių ir operacijų.

● *Dr. J. Sandargas* su ponia pasistatė vasarvietę Sandusky, Ohio, prie Erie ežero, kuri visada pilna darugų ir pažįstamų.

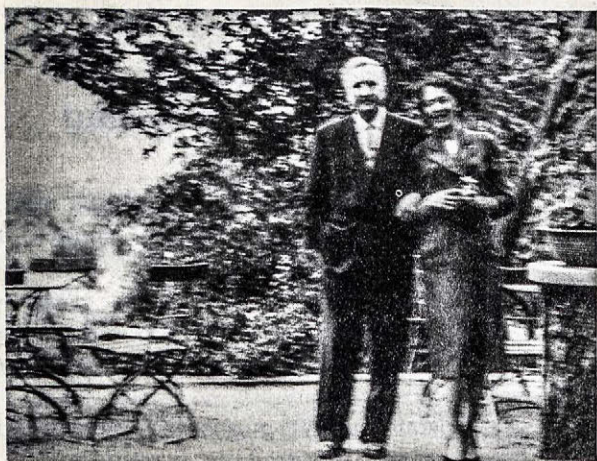
● *Dr. J. ir B. Skrinskus* lankė mieli giminaičiai iš Europos. Kiek vėliau ponia Birutė labai nelaimingoje nelaimėje labai laimingai apdegė. Dar vėliau, vienintelis Draugijos "jūrininkas" dr. Juozas, išimant laivą iš Erie ežero, laivo buvo "įspirtas" į kaktą. Kaktą susiuvo dr. D. Degesys. (Pasakoja, kad siūles išsiėmė pats).

● *Dr. J. Stankaitis* ruošiasi atidaryti savo statomą kabinetą 1965 m. pradžioje.

● *Dr. S. Svidersko* šeimai ponia per "gandra" atsiuntė dūkrele.

Dr. J. Valaitis su šeima stiprinasi.

Daktarai Kostas ir Stasė Augevičiai Zūriche, Šveicarijoje.

OKUPUOTA LIETUVA

- *Onkologijos* klausimams nagrinėti Kauno gydytojams yra suorganizuoti seminarai. Terapeutų seminare paskaitas skaitė Doc. Bakšys, gyd. Juknevičius ir M. Bogusevičius. Chirurgų seminare skaitė gyd. Daugėla ir gyd. Tulaba, o ginekologų — gyd. S. Vilnonienė ir gyd. Čarikova.
- *Simpoziumas navikų citochemijos* ir histochemijos klausimais įvyko eksperimentinės bei klinikinės chirurgijos institute Tbilisyje. Paskaitas skaitė Maskvos, Kijevo bei Leningrado profesūra. Iš Vilniaus Universiteto gyd. P. Breivis pademonstravo navikinių celių dinaminius pakitimus.
- *Traumatologai - ortopedai* ir Klaipėdos chirurgai buvo susirinkę Klaipėdos ligoninėje 1964 m. liepos mėnesį. Pranešimus darė gydytojai iš Rygos, Vilniaus ir Klaipėdos. Diskusijose dalyvavo prof. Kazakevičius, med. kand. Stanaitis, Šumskas, Vitkus ir kiti.
- *Akušerių - ginekologų* konferencija įvyko liepos mėn. Panevėžyje. Pranešimus darė prof. Mažylis, med. kand. Neniškis, doc. Baronas ir kt.
- "Sveikatos Apsauga" Nr. 9 skelbia: "Nemaža sanitarinės kultūros trūkumų yra Plungės rajone. Į kovą su jais stojo Lietuvos TRS Raudonojo Kryžiaus draugijos Plungės rajono komitetas, vadovaujamas gyd. A. Pundžiaus."
- Konferencija *Reumato* klausimu įvyko Kaune, 1964 m. birželio mėn. Dalyvavo gydytojai iš Tartų, Rygos, Minsko, Gardino, Novosibirsko, Volgogrado ir kt. Iš lietuvių pranešimus darė prof. J. Kupčinskas, Šukytė-Čaikauskienė, Bandzaitienė, Rasochina, Piai ir kt.
- Išleista prof. J. Kupčinsko monografija, kuri yra skirta autoalerginių susirgimų bei imunologijos klausimams. Monografija išleista rusų kalba.
- 1964.VIII.13 tragiškai žuvo gyd. Mykolas Bertasius, Kauno ligoninės neurochirurginio skyriaus gydytojas. Gimęs Kaune, baigęs Kauno III gimnaziją, mokėsi Aukšt. Technikos mokykloje. 1944 m. velionis įstojo į Medicinos fakultetą ir 1948 m. gavo medicinos gydytojo diplomą. Dirbo Kaune chirurginiame skyriuje, specializavosi Maskvos neurochirurgijos institute.

BRAZILIJA

- *Dr. E. ir J. Draugeliai* paminėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Dr. J. Draugelis savo laiku Lietuvoje yra buvęs ministerių kabineto narys ir vieno katalikiško laikraščio redaktorium.
- Šiuo metu jubilatas gyvena Rua C. M. Calfat, 303, C. J. Sao Paulo, zona 15, Brazil.

PRANCŪZIJA

- *Dr. Petras Masiulis* šiais metais gavo chirurgijos diplomą ir dabar kaip gydytojas dirba Marmoton (Paryžiuje) ir Montereau (Seine et Oise) ligoninėse.

AUSTRALIJA — Sydney

- Buvusi Kauno V. D. Universiteto Medicinos Fakulteto Odontologijos skyriaus asistentė *dantų gydytoja K. Gumeniukienė* su savo dūkra ir žentu emigravo Australijon 1949 m. ir apsigyveno Sydney. Ji tebėra kupina energijos bei pasiryžimo ir 1962 metais, po vienu metų studijų, įsigijo dantų gydytojo teises Australijoje ir šiuo metu turi savo privačią praktiką. Jos duklė — Irena Bagdonavičienė yra medicinos gydytoja, o žentas — Kostas Bagdonavičius — dantų gydytojas. Jiedu irgi turi savo privačias praktikas Sydney mieste.
 - 1964 m. liepos 27 d. iš Kanados (Halifax) į Australiją buvo atvykusi lektuvu dantų gydytoja *dr. Nijolė Matulionytė-Nogės* (dr. Matulionio duklė) aplankyti savo giminių. Po kelių dienų buvo buvimo Sydney, Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas dr. I. Venclovas padarė pas save priėmimą, į kurį buvo pakviesta viešnia iš Kanados ir Sydney lietuviai dantų gydytojai. Čia buvo įdomiai pasikalbėta apie dantų gydytojų paruošimą ir darbo sąlygas Kanadoje ir Australijoje.
 - *Dr. Mikas Bobinskas*, įsigijęs diplomą Vokietijoje ir po pakartotinių 3 metų studijų baigęs Sydney universitetą, ruošiasi psichiatro specialybei. Jis jau išlaikė pirmąją egzaminų dalį ir dabar ruošiasi galutiniams egzaminams. Šiuo metu dr. M. Bobinskas dirba Mental Hospital.
 - *Dr. Irvins Venclovas* yra išlaikęs pirmąją chirurgo specialisto egzaminų dalį prie Royal Australian College of Surgeons. Tolimesnėms studijoms tęsti jis yra numatęs 1965 metų pradžioje vykti į Angliją, kur mano išbūti apie 2 metus. Šiuo metu dr. I. Venclovas dirba Repatriation Hospital chirurgijos skyriuje.
 - Sydney Universiteto Medicinos fakulteto studentas *Gediminas Grudzinskas*, gerai išlaikęs egzaminus iš 3 kursų, vieniems metams perėjo į Science fakultetą studijuoti Neuro-Physiology ir įsigyti laipsnį "Bachelor of Medical Science": Po to jis vėl sugrįš į Medicinos fakultetą užbaigti tolimesnį 3 metų studijų kursą.
- Stud. G. Grudzinskas yra ne tik pažangus moksle, bet ir geras sportininkas, nes šiuo metu jis yra Sydney universiteto krepšinio komandos kapitonas. Už pasižymėjimą sporte jam yra suteiktas laipsnis "University Blue". Jo motina yra dantų gydytoja, kuri turi savo privačią praktiką Sydney, o tėvas dirba kaip inžinierius.

SUSIRINKIMAI - KONVENCIJOS

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS. Detroit, Mich. 1965 m. Darbo Dienos Savaitgalis.

AMERIKOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAI

- **Medical-Surgical Clinic Symposia** (University of Kansas School of Medicine) Kansas City, Kasas. Vasario mėn. 8-12 d.
- **American Academy of Allergy.** Americana Hotel. Bal Harbuor, Fla. Vasario mėn. 13-17 d.
- **American Society of Abdominal Surgeons.** Jung Hotel. New Orleans. Vasario mėn. 19-24 d.
- **Mediclinics.** Annual Refresher Course. Fort Lauderdale, Florida. Kovo mėn. 8-18 d.
- **Managament of Trauma.** University of Colorado School of Medicine. Denver, Col. Kovo mėn. 3-5 d.
- **Chicago Medical Society.** Palmer House Hotel. Chicago, Ill. Kovo mėn. 1-4 d.
- **American Academy of General Practice.** San Francisco, Cal. Balandžio mėn 9-15 d.
- **American Academy of Pediatrics.** Americana Hotel. Bal Harbuor, Fla. Balandžio mėn. 26-29 d.
- **Clinical Dermatology.** University of Colorado School of Medicine, Denver, Col. Balandžio mėn. 15-17 d.
- **American College of Allergists.** Dunes Hotel. Las Vegas, Nev. Balandžio mėn. 5-9 d.
- **American Medical Association.** Americana Hotel. New York, Birželio mėn. 20-24 d.

TARPTAUTINIAI SUVAŽIAVIMAI

- **International Academy of Proctology.** Jung Hotel, New Orleans. Kovo mėn. 13-18 d.
- **American Gastroenterological Association.** Queen Elizabeth Hotel. Montreal, Canada. Balandžio mėn. 22-24 d.
- **Canadian-American Medical and Dental Ski Association.** Boyne Highlands. Harbor Springs, Mich. Vasario mėn. 22-26 d.
- **Medical Society of Pan-American Doctor's Club.** Hacienda San Miguel Regla, Huasca Hidalgo, Mexico. Vasario mėn. 27 - kovo mėn. 2 d.
- **Pan American Medical Association.** Lucayan Beach Hotel. Lucya. Grand Bahama Island. Balandžio mėn. 29 - Gegužės mėn. 2.
- **European Academy of Allergology.** Stockholm, Sweden. Rugsėjo mėn. 5-9 d.
- **World Medical Association.** London. Rugsėjo mėn. 19-24 d.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS MOKSLINIŲ STRAIPSNIŲ KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga skelbia mokslinių straipsnių parašytų medicinos srityje vienkartinį konkursą.

Mokslinis straipsnis iš klinikinės, eksperimentalinės arba teorinės medicinos srities turi būti originalus, aktualus ir parašytas lietuvių kalboje.

Du geriausiai parašyti moksliniai straipsniai bus premijuojami piniginemis premijomis:

Pirma premija — 300 dolerių, antra premija — 200 dolerių.

Premijas laimėjusieji gydytojai — mokslinių straipsnių autoriai bus kviečiami savo mokslinius darbus referuoti Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos Suvažiavime, kuris įvyks 1965 metų, rugsėjo mėn. Detrote. Premijuoti ir kiti vertingi straipsniai bus išspausdinti Lietuvių Gydytojų Biuletenyje.

Mokslinį darbą dirbą jaunieji lietuviai gydytojai, jaunesnieji kolegos internai ir rezidentai kviečiami šiame konkurse dalyvauti ir savo mokslinius straipsnius siųsti konkurso komisijai iki 1965 metų birželio mėn. 1 d.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos Mokslinių Straipsnių Konkurso Komisiją sudaro dr. J. Meškauskas, dr. P. Tunkūnas ir dr. J. Valaitis.

Konkurso Komisijos adresas: Dr. J. Valaitis, 5204 Ellington St., Western Springs, Illinois.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS KLINIKINIS SUVAŽIAVIMAS

Mieli Kolegos:

Lietuvių Gydytojų Klinikinis suvažiavimas Puerto Rico neįvyks. Tai buvo gražus ir įdomus bandymas įvertinti, kiek mes lietuviai esame organizuoti, kaip punktualiai atsakome ir ar esame priaugę surengti suvažiavimą už savo miesto ribų.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie padėjo šį suvažiavimą organizuoti ir atsiprašome tų, kuriems sutrukdėme planus atostogoms ar dalyvavimą kitose konvencijose.

Tuo pačiu laiku įvyks International Congress of Proctology, New Orleans, Lusiana. Kovo mėn. 13-17 d.

SVEIKINAM

VISUS LG BIULETENIO DARBUOTOJUS
 KURIE NUOLAT SKIRIA SAVO POILSIO VALANDAS
 LAISVOS MEDICINIŠKOS SPAUDOS
 GYVASČIAI IŠLAIKYTI.

DR. FERD. VYT. IR VANDA KAUNAI

Best Wishes for
 the New Year

JIM SONNENBERG

COMPLIMENTS OF

JOHN REZAIAN, Medical Service Representative,
 For J. B. Roering & Company,
 2057 W. Summerdale, Chicago Illinois 60625

HAMES OLDSMOBILE, INC.

2442 West Columbus Avenue

Chicago 29, Illinois

Grovehill 6-1010

FOR THE BEST DEAL AND SERVICE

For those who like to deal with a quality place of business, there is no finer than HAMES Oldsmobile.

The Hames dealership specializes in selling and servicing the medical profession as is attested by it's many happy and satisfied doctors throughout Chicago land.

STANKUS

CONSTRUCTION CO.

ATLIEKAME VISUS STATYBOS IR PROJEKTAVIMO DARBUS

ŠKICUS IR PROJEKTŲ ĮKAINAVIMUS ATLIEKAME VELTUI

Istaigos adresas:

7203 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: PR 8-2013 — GR 6-2800

Namų: PR 8-1291

PROFESSIONAL PHARMACIES

REMLAKE — ROCHKES

ROCHKES

Apothecary

2421 W. 63rd Street

HE 4-1500

Open Daily 9:30 — 10

Wednesday and Saturday 9:30 — 9

Medical Arts Pharmacy

3213 W. 63rd Street

WA 5-4787

Open Daily 10 — 10

Sunday 10 — 2

MARQUETTE

Medical Building Pharmacy, Inc.

6132 So. Kedzie Avenue

Open daily 10 — 10

GR 6-3535

Wednesday 10 — 6

Saturday 9:30 — 6

PHYSICIAN'S, DIABETIC'S AND SICKROOM SUPPLIES
WE OFFER A FREE AND EFFICIENT PICKUP & DELIVERY SERVICE

6910 SO. FAIRFIELD AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60629

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persuntimo išlaidas.

Dabartinis dividendas $4\frac{1}{2}\%$ išmokamas du kart per metus.

TIKIMĖS, kad turėsime progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

MUTUAL

Federal

SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.

Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanauskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

LEIDYKLOS DOVANA
Perduota Liet.
Bibliogr. Tarnybos

40

11191

RETUN TO:

Lithuanian Medical Bulletin
8743 Mobile Avenue
Oak Lawn, Illinois 60453
Return postage guaranteed.